

Հավելված

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի
2009թ. դեկտեմբերի 7-ի N 1044-Ն հրամանի

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0604 «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ

ԳԼՈՒԽ 1.

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0604 «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմանք:
2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության համար մասնագիտացումներ չի սահմանվել:
3. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Բանկային գործի մասնագետ» որակավորում:
4. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝
 - 1) առկա,
 - 2) հեռակա,
 - 3) դրսեկության (էքստենս),
 - 4) հեռավար (դիստանցիոն):
5. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացնան համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմանք սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
 - 1) կրթության առկա ձևով
 - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 2 տարի
 - բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով 3 տարի
 - 2) կրթության հեռակա ձևով
 - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 3 տարի
 - 3) դրսեկության (էքստենս) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական

մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկուլյամբ (էքստենսատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվագործության նվազագույն ծավալը 2592 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 4482 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0604 «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտությամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ գրաղունքները՝

- 1) Բանկային հաշիվների (ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց) բացում և վարում:
- 2) Դրամարկղային սպասարկում:
- 3) Կանխիկ և անկանխիկ տարադրամի փոխանակում:
- 4) Դրամով և արտարժույթով փոխանցումներ:
- 5) Ժամկետային և ցպահանջ ավանդների ներգրավում:
- 6) Վարկերի (ծրագրային, առևտորային, հիվոքեքային, սպառողական և այլն) տրամադրում:
- 7) Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում:

8. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ գրաղունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) Իրականացնել և սահմանված կարգով ձևակերպել բանկային գործառնությունների հիմնական տեսակները (ավանդային, վարկային, արժեքորերի և արտասահմանյան տարադրամի առք ու վաճառքի, բանկարժեք մետաղների և քարերի հետ կապված և այլ բանկային գործառնություններ ու ծառայություններ),
- 2) հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլել կատարված բանկային գործառնությունները ու ծառայությունները, ինչպես նաև ներբանկային գործառնությունները, կազմել բանկի հաշվապահական, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվությունները,
- 3) Իրականացնել վերլուծություն բանկի հաճախորդներին տրամադրված վարկային միջոցների վերադարձելիության վերաբերյալ,
- 4) աշխատանքի մեջ օգտագործել ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության, ՀՀ կառավարության առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի և այլ պետական մարմինների նորմատիվային փաստաթղթերը և մեթոդական ցուցումները, որոնք կարգավորում են բանկային գործառնությունները ու ծառայությունները, նրանց հաշվապահական հաշվառումը:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐԱՎԱՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏԱՄԱՐ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հնտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,

- 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
- 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործուներով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարրերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
- 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսնորման կարողության ձևավորում,
- 5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
- 6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
- 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ծեզը բերելու կարողության ձևավորում,
- 8) աշխատանքային խնդիր գործունեությունը կազմակերպելու, խնդիր անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,
- 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՐԱՍՏԵՐ 0604 «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՍԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՍՔ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
- 2) տիրապետել հայոց լեզվին,
- 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
- 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
- 5) դրսնորել ազգային և համաշխարհային պատմության և նշակույթի որոշակի իմացություն,
- 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
- 7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
- 8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաքենատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
- 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ այյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ այյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՐԱՍՔՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՍԱՍՏԱԿԱՎԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0604 «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ» ՍԱՍՏԱԿԱՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄՔ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարագող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

3) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկան կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:

4) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահոված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության

պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիվլումային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցեր, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կարինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. բանկային գործառնությունների,
- բ. համակարգչային տեխնիկայի և ուսուցման տեխնիկական միջոցների:
- գ. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների:

2) Սպորտային համալիր՝

- ա. մարզադաշտին,
- բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կարինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերազանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

6) Հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցման և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հնտությունները:

2) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

3) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

4) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

5) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնապրտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող բանկերում և ֆինանսավարկային կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրին իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեսավորումների նկատմանք սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ծեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեսավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեսավորում:

2) Միջանկյալ ատեսավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում այնպես էլ վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեսավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Միջանկյալ ատեսավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:

5) Շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեսավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով:

6) Պետական ամփոփիչ ատեսավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով «Բանկային գործ» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻԶԻՆ ՄԱՍՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՎ 0604 «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ» ՄԱՍՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐՁԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի:

21. Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,

2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,

3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,

4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարագաների ժամաքանակները,

5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,

6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործառուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱԾՈՒՄԸ «ՀԱՌՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՌԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

Մողովի դասիչը	ԱՀՀ-4-09-001
Մողովի նպատակը	Ուսանողների մոտ զարգացնել հաղորդակցման ունակությունները և նպաստել գործարար հաղորդակցման արդյունավետ հմտությունների ձևավորմանը:
Մողովի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մողովի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ծանօթանալ գործարար/գործնական/ հաղորդակցման հմտությունների դերին ու նշանակությանը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցման էությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցության ունակությունների ու հմտությունների կարևոր դերը անձի և կազմակերպության մշակույթի, վարկանիշի ձևավորման, գործունեության արդյունավետության ապահովման գործում, գ. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների հետ հաղորդակցության սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ինանալ հաղորդակցումը որպես տեղեկատվական գործընթաց
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցման ժամանակ տեղեկությունների հաղորդման և ստացման գործընթացի առանձնահատկությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդակցման խոսքային և ոչ խոսքային միջոցները, նրանց արդյունավետ օգտագործնան հիմնական նույնությունները, գ. ճիշտ է կարողանում օգտագործել մարմնի «շարժումների լեզվի» հմացությունը զրուցակիցների հետ գործընկերային հարաբերությունների ձևավորման և արդյունավետ իրականացման համար, դ. ճիշտ է ներկայացնում ցանկացած ստացված տեղեկություն չորս տեսանկյունից, ե. ճիշտ է պարզաբանում զրուցակից վիճակը և ցանկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ինանալ հաղորդակցումը որպես փոխադարձ ընկալում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ընկալման սխալներ առաջացնող գործոնները և արդյունավետ ընկալման հոգեբանական նշխանիզմները, բ. ճիշտ է կարողանում արագ կատարել զրուցակից դիմագիտական վերլուծությունը և բացահայտել նրա հետ հաղորդակցության կազմակերպման հիմնական ուղղվածությունը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ինանալ հաղորդակցումը որպես փոխադրեցություն
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է վերլուծում հաղորդակցման մասնակիցների դիրքերը և հաղորդակցության փոխադարձ դրությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում «բաց» հաղորդակցություն հիմնական առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցության փուլերի հիմնական առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Ինանալ գործնական հաղորդակցման բարոյական սկզբունքները ու նորմերը, ինչպես նաև գործնական հաղորդակցման երիկետը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցությունում բարոյական պահկածքի կարևորությունը, բ. ճիշտ է պատկերացնում և ներկայացնել՝ դեկավարի, ենթակայի, գործընկերոց բարոյական պահկածքի հիմնական կանոնները, գ. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցման էտիկետը և վարքի կուտարանը, դ. ճիշտ է ներկայացնում գործնական հաղորդակցությունում հագուստի էտիկետի իմաստն ու նշանակությունը, ե. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների հետ հեռախոսով արդյունավետ հաղորդակցվելու կանոնները:

ՈԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ինանալ կոնֆլիկտների հոգեբանությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտների եռթյունն ու կառուցվածքը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտների առաջացման պայմանները և զարգացման ընթացքը, գ. ճիշտ է բացահայտեում կոնֆլիկտային իրավիճակներում սեփական պահպանի ոճը, դ. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտների կառավարման եղանակները, ե. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտային իրավիճակներում «պահպանի կողերը»:</p>
ՈԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Ծանոթանալ բանակցությունների վարմանը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բանակցությունների եռթյունը և սկզբունքային կառուցվածքը, բ. ճիշտ է ներկայացնում բանակցություններին նախապատրաստվելու գործընթացը, գ. ճիշտ է ներկայացնում բանակցային ռազմավարությունները և մարտավարությունները, դ. ճիշտ է ներկայացնում ներկայացնել բանակցային գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնող հոգեբանական մեխանիզմները, ե. ճիշտ է որոշում բանակցություններում ձեռք բերված պայմանավորվածությունների հուսայինությունը:</p>
ՈԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Ինանալ ժամանակի կառավարումը և սրբեսների կառավարումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի կառավարման հիմնադրույթները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման մեթոդները, սկզբունքները, մոտեցումները, գ. ճիշտ է ներկայացնում սրբեսի եռթյունը, առաջացման պատճառները, դ. ճիշտ է ներկայացնում սրբեսի կառավարման հիմնադրույթները և նրանից պաշտպանվելու միջոցառումները, ե. ճիշտ է ներկայացնում հոգեբանական ինքնակարգավորման տեխնիկաները:</p>
ՈԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Ինանալ գործարար հաղորդակցման ունակությունների և հմտությունների ամբողջական նկարագիրը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների հետ հանդիպմանը նախապատրաստվելու գործընթացը, բ. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների հետ հաղորդակցման ժամանակ գործընկերային հարաբերությունների ստեղծման գործընթացը, գ. ճիշտ է պարզաբ սեփական կազմակերպությունը և նրա ծառայությունները արդյունավետ ներկայացնելու ու խորհրդատվություն մատուցելու գործընթացը, դ. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդների բողոքներին ճիշտ արձագանքելու գործընթացը:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՊԱԶԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ-4-09-002
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է մասնագետի պատրաստման համար: Այս մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել արտադրական կազմակերպություններում աշխատանքային անվտանգության պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների հրականացման և առաջին բուժօգնության կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Ինանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ հրավական ակտերը , բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը,</p>

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանառությունը, դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների դեկավարների պատասխանառությունը աշխատանքի պահպանման վերաբերյալ:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրական սանհտարիայի և հիգիենայի պահանջները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական սանհտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները,</p> <p>գ. ճիշտ է բվարկում արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը,</p> <p>գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ,</p> <p>դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները,</p> <p>ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը,</p> <p>զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:</p>
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՍՈՒՄԸ «ԴԱՏԱՎԱՐՁՎԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐԻԹՅԱՎ ՀԻՄՈՒՔՆԵՐ»	
Մողուլի դասիչը	ՀՕՊՀ-4-09-003
Մողուլի նպատակը	Այս մողուլը նախատեսում է ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին և Windows օպերացիոն համակարգին, տալ տարրական գիտելիքներ Microsoft Office փաթեթի WORD տեքստային խմբագրի և Excel հաշվարկային ծրագրի մասին, ուսանողի մոտ զարգացնել տեքստային փաստաթղթերի պատրաստման, խմբագրման, դրանց ֆորմատավորման ու ձևավորման, փաստաթղթերի պահպանման, տպագրման, հաշվարկային փաստաթղթեր ստեղծելու, խմբագրելու, պարզագույն խնդիրներ կազմելու և լուծելու, ինչպես նաև ինտերնետ ցանցում աշխատելու տարրական հնտություններ:
Մողուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Իմանալ համակարգչի կառուցվածքը, .տիրապետել Windows օպերացիոն համակարգին
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանա սիստեմային բլոկի կառուցվածքը,

	<p>բ. իմանա մոնիտորի կառուցվածքը,</p> <p>գ. իմանա մկնիկի կառուցվածքը,</p> <p>դ. իմանա ստեղնաշարի կառուցվածքը,</p> <p>ե. իմանալրացուցիչ սարքավորումների մասին,</p> <p>զ. իմանա աշխատանքային սեղանը և նրա կարգավորումները , հնդիրների վահանակը, արագ թողարկման և ինդիկացիոն վահանակները և նրանց կարգավորումները, Windows օպերացիոն համակարգի օբյեկտներն ու էլեմենտները, ֆայլ, թղթապանակ և պատուհան հասկացությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Դասկանալ WORD և EXCEL ծրագրերի նշանակությունը, կարողանալ բացատրել ծրագրերի կառուցվածքը, կարողանալ օգտագործել New, Open, Close և այլ ստանդարտ և ֆորմատավորման վահանակների վրա գտնվող գործիքներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. իմանա Microsoft Word և Excel ծրագրերի պատուհանների կառուցվածքը,</p> <p>բ. ստեղծել նոր փաստաթուղթ Word և Excel ծրագրերով,</p> <p>գ. իմանա ստեղնաշարի օգնությամբ մուտքագրել տեքստ (առանց Փորմատավորման), մեջատառ նշաններ (SHIFT կոճակի օգնությամբ), սիմվոլներ (SHIFT կոճակի օգնությամբ), թվանշաններ,</p> <p>դ. տեղաշարժել Տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ,</p> <p>ե. կատարել տարրական ուղղումներ և խմբագրումներ տեքստում,</p> <p>զ. փակել փաստաթուղթը,</p> <p>ը. բացել առկա փաստաթուղթը,</p> <p>ը. իմանալ Zoom գործիքի հնարավորությունները,</p> <p>թ. նուտքագրել և կազմել հավարկային փաստաթորթեր:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ կատարել տեքստային և հաշվարկային փաստաթորթերի մուտքագրման, խմբագրման, ֆորմատավորման տարրական գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. նշել բառերը և տեքստային հատվածները,</p> <p>բ. կատարել մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում,</p> <p>գ. կատարել տողերի հավասարեցում,</p> <p>դ. փոխել միջտողային տարրածությունները ,</p> <p>ե. փոխել տեքստի գույնը Font Color գործիքով պատրաստել Word ծրագիրը հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար,</p> <p>զ. փոխել տեքստի գունային ֆոնը Highlight գործիքով,</p> <p>է. փոխել պարբերության խորությունները լուսանցքներից,</p> <p>ը. չեղյալ հայտարարել (հրաժարվել) ֆորմատավորման կատարված գործողությունները,</p> <p>թ. վերականգնել ֆորմատավորման չեղյալ հայտարարված գործողությունները,</p> <p>ժ. կրկնել ֆորմատավորման վերջին գործողությունը,</p> <p>Ժա. Մենյուի File\Page Setup հրամանի օգնությամբ փոխել լուսանցքների խորությունները Top, Bottom, Left, Right թվային դաշտերի օգնությամբ, ընտրել էջի ուղղաձիգ (Portrait) կամ հորիզոնական (Landscape) դիրքերը, ընտրել թրի չափերը Paper Size ցուցակի օգնությամբ,</p> <p>ԺԲ. պատճենել տեքստը,</p> <p>ԺԳ. տեղափոխել տեքստը,</p> <p>ԺԴ. տողադարձել տեքստը,</p> <p>ԺԵ. համարակալել էջը մենյուի Insert\Page Numbers... հրամանով:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Կարողանալ պահպանել փաստաթուղթ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. իմանա փաստաթորթի պահպանան իմաստը,</p> <p>բ. պահպանել նոր ստեղծված փաստաթուղթը,</p> <p>զ. պահպանել փաստաթորթում կատարված ընթացիկ ֆորմատավորումները և փոփոխությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Կարողանալ կազմել և խմբագրել աղյուսակներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. պատրաստել աղյուսակ,</p> <p>բ. աղյուսակի մեջ մուտքագրել տեքստ,</p> <p>զ. կատարել ուղղումներ ու լրացրումներ աղյուսակի մեջ,</p> <p>դ. ավելացնել նոր տողեր և նոր սյուներ աղյուսակի մեջ,</p> <p>է. ջնջել աղյուսակի տողերը և սյուները,</p>

	գ. փոխել սյունակի լայնությունը Մկնիկի օգնությամբ, է. փոխել տողի բարձրությունը Մկնիկի օգնությամբ, ը. փոխել աղյուսակի գծերի գույնը , թ. գումավորել աղյուսակի տողը և սյունը:
Ուսումնառության արդյունք 6	Տեքստային և հաշվարկային փաստաթղթերում ներդմել գրաֆիկական օբյեկտներ, դրանց հետ կատարել տարրական խմբագրման գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	ա. կարողանա գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ, բ. կարողանա գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով AutoShapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, գ. կարողանա գծագրել կանոնավոր պատկերներ, դ. կարողանա ֆորմատավորել գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխել դրանք փաստաթղթի տարրեր տարածեներ, պատճենել, պտտել, շրջել, փոխել չափերը, ե. կարողանա խմբավորել գրաֆիկական օբյեկտները, զ. կարողանա հավասարեցնել գրաֆիկական օբյեկտները իրար նկատմանը, ե. կարողանա գծագրել տեքստային բլոկներ, դ. կարողանա գումավորել գրաֆիկական օբյեկտները, թ. կարողանա ստվերավորել գրաֆիկական օբյեկտները, ժ. կարողանա ստվերավորել գրաֆիկական օբյեկտները:
Ուսումնառության արդյունք 7	Կարողանալ տպագրել փաստաթուղթը
Կատարման չափանիշներ	ա. նախադիտման ռեժիմում թերթի փաստաթուղթը, բ. իմանա Print պատուհանի ֆունկցիաները, զ. տպագրի փաստաթուղթը:
Ուսումնառության արդյունք 8	ՈՒՆԵՆԱԼ ինտերնետում աշխատելու իմացություն
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանալ Ինտերնետ հասկացության նշանակությունը, բ. ճանաչել Internet Explorer ծրագիրը, իմանալ դրա նշանակությունը, զ. իմանալ Ինտերնետային Հասցե հասկացությունը, դ. իմանալ History հրամանի նշանակությունը, ե. իմանալ Favorites հրամանի նշանակությունը, զ. իմանալ Stop հրամանի նշանակությունը, է. իմանալ Refresh հրամանի նշանակությունը, դ. իմանալ Back և Forward կոճակների նշանակությունը, թ. պատճենել գրաֆիկական ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժ. պատճենել գրաֆիկական ինֆորմացիան ինտերնետային էջից, ժա. իմանալ ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայությունները, ժբ. ըստ չափանիշների որոնել ինֆորմացիա, ժգ. ճիշտ օգտվել ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայություններից, ժդ. իմանալ էլեկտրոնային փոստի նշանակությունը, ժե. ուղարկել և ստանալ էլեկտրոնային նամակներ:

Այլուսակ 2

Միջին մասնագիտական կրթության «Բանկային գործ» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների նորույներ

ՍՊՐՈՒԾԻ ԱՎԱՍՆՈՒՄԸ «ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄՈՒՆՔՆԵՐԻ»

Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը ուսումնասիրելիս ուսանողին պետք է ծանոթացնել տնտեսագիտության տեսության ընդհանուր դրույթներին, հասարակական արտադրության հիմքերին, հասարակական պահանջնուններին և շահերին: Ինչպես նաև պետք է տրամադրել ապրանքային արտադրությանն ու փողի էվոլյուցիայի, կապիտալի և դրա կուտակման, դրամական կապիտալի շուկային վերաբերող անհրաժեշտ գիտելիքներ: Ծանոթացնել ֆինանսական հարաբերությունների համակարգին, տնտեսական աճին և համաշխարհային տնտեսությանը:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի

	համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Ինանալ տնտեսագիտության տեսության առարկան, մեթոդները, տնտեսական հարաբերությունների համակարգը ինչպես նաև տնտեսական կատեգորիաները և տնտեսական օրենքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում տնտեսագիտության տեսության ուսումնասիրության առարկան, խնդիրները, մեթոդները և զարգացման փուլերն ու ուղղությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսական հարաբերությունների եղանակը և դասակարգման տարրեր մոտեցումները, գ. ճիշտ է բացատրում տնտեսական կատեգորիաները, օրենքները և դրանց դասակարգումը:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Ինանալ հասարակական արտադրության էությունը և կառուցվածքը: Տնտեսական պահանջմունքները և շահերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում հասարակական արտադրության էությունը և կառուցվածքը, բ. ճիշտ է պարզաբանում պահանջմունքների էությունը և կառուցվածքը, գ. ճիշտ է ներկայացնում տնտեսական շահերի էությունը և կառուցվածքը:
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Ինանալ տնտեսական համակարգը և տնտեսավարման ընդհանուր խնդիրները ի դեմս շուկայական տնտեսական համակարգի
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում տնտեսական համակարգի էությունը և դրա տարատեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում շուկայական տնտեսակարգը որպես տնտեսական համակարգ և դրա առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում շուկայական տնտեսության ձևավորման նախադրյալները և գործունեության սկզբունքները, ե. ճիշտ է պարզաբանում շուկայի հիմնական տարրերը: (առաջարկ, պահանջարկ, գին, մրցակցություն):
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ծանոթանալ ապրանքային արտադրության էությանը և փողի ծագմանը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում ապրանքային արտադրության էությունը և առաջացման պայմանները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ապրանքը և նրա հատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում փողի ծագումը, զարգացման փուլերը և գործառությունները:
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Ինանալ կապիտալի էությունը, դրա կուտակումը և դրամական կապիտալի շուկան
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում կապիտալի էությունը և տարրեր մեկնաբանությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում կապիտալի շրջապտույտի տնտեսական բովանդակությունը և պատույտի էությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հիմնական և շրջանառու կապիտալը, հիմնական կապիտալի մաշվածությունը, դ. ճիշտ է պարզաբանում դրամական կապիտալի շուկայի էության և փոխատվական կախապիտալի ձևավորման արդյունքները, փոխատվական տոկոսը:
ՈՒսումնառության արդյունք 6	Ծանոթանալ շաշխատանքի շուկային և աշխատավարձի ձևերին ու համակարգերին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում աշխատանքի շուկան և նրա գործունեության մեխանիզմը, բ. ճիշտ է նեկայացնում գործազրկության էությունը և ձևերը: Օուքենի օրենքը, գ. ճիշտ է բնութագրում տարիքային համակարգը, Լորենցի կորը և Զինի գործակիցը:
ՈՒսումնառության արդյունք 7	Ինանալ ձեռնարկատիրական գործունեության էությունը և դերը շուկայական էկոնոմիկայում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է նեկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեության էությունը և դերը շուկայական էկոնոմիկայում, բ. ճիշտ է պարզաբանում կազմակերպությունների

	կազմակերպահրավական ձևերը, գ. ճիշտ է բացատրում փոքր բիզնեսի էռթյունը և դերը շուկայական էկոնոմիկայում:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Ինանալ հասարակական արդյունքի վերաբերության էռթյունը և ազգային հաշիվների համակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պարզաբանում հասարակական արդյունքի վերաբերության էռթյունը, ձևերը և տիպերը, բ. ճիշտ է բնութագրում հասարակական արդյունքի գնահատման մոտեցումները, գ. ճիշտ է բացատրում համախառն ազգային արդյունքը (ՀԱԱ) և համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) ազգային հաշիվների համակարգում, դ. ճիշտ է բնութագրում ազգային հաշիվների հիմնական ցուցանիշների հարաբերակցությունը. ՀԱԱ, ԶՆԱ, ազգային եկամուտ, անձնական եկամուտ, տնօրինելի եկամուտ:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Ծանոթանալ ֆինանսական համակարգի էռթյանը և տնտեսական աճի ցիկլային բնույթին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում ֆինանսների ծագումը, էռթյունը և ֆինանսական համակարգի օղակները, բ. ճիշտ է նեկայացնում պետական բյուջեն որպես ֆինանսական համակարգի հիմնական օղակ, գ. ճիշտ է պարզաբանում արժեգրկման էռթյունը, պատճառները, տեսակները և հետևանքները, դ. ճիշտ է բնութագրում տնտեսական աճի ցիկլային բնույթը, տնտեսական ճգնաժամի էռթյունը, թվարկում տեսակները և պատճառները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 10	Ծանոթանալ համաշխարհային տնտեսության ձևավորման նախադրյալներին և կառուցվածքին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում համաշխարհային տնտեսության ձևավորման հիմքները և կառուցվածքը, բ. ճիշտ է պարզաբանում համաշխարհային առևտուրը և համաշխարհային արժութային հարաբերությունները, գ. ճիշտ է բնութագրում համաշխարհային ինտեգրացիան և գլոբալիզացիան:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՎԳԼԵՐԵՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-002
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը ուսումնասիրելիս ուսանողը պետք է ծանոթանա անգերեն լեզվով հրատարակվող բանկային, տնտեսագիտական և այլ մասնագիտական գրականությանը և կարողանա օգտվել:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Կարողանալ հաղորդակցվել անգերեն լեզվով բանկային համակարգում կիրառելով բանկային միջազգային հարաբերությունների վերաբերյալ փաստաթղթերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ թարգմանություններ կատարում թե բանավոր, թե գրավոր խոսքում, բ. ճիշտ լրացնում բանկային գործառնություններին վերաբերյալ փաստաթղթերը անգերեն լեզվով, գրել նամակներ և հաղորդակցվել բանկի հաճախորդների հետ:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Տարրերել բանկերը, դասակարգել դրանք և ուսումնասիրել վարկերը և նրանց տեսակները անգերեն լեզվով
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ ներկայացնում բանավոր խոսքը, բ. երկխոսությունների միջոցով բավարարում է հաճախորդի հարցադրումները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ներկայացնել պահանջված փաստաթղթերը անգերեն լեզվով և կարողանալ հաճախորդին բացատրել դրանց լրացնան կարգը, բնութագրել բանկի կամ տվյալ կազմակերպության աշխատանքի սկզբունքները և նրանց ներկայացվող պահանջները

Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կարդում և արտասանում բանկային տերմինները, բ. ճիշտ է ներկայացնում տեքստի թարգմանությունը և հարցերին պատասխանել, գ. ճիշտ լրացնում բանկային նամակների թարգմանչական պահանջները, դ. ճիշտ կողմնորոշվում բանկային երկխոսությունների մեջ:
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել տնտեսագիտության կազմը և անհրաժեշտությունը բանկային համակարգում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է յուրացնում տնտեսագիտական մինիմալ բառարանը, բ. ճիշտ է կատարում իրեն հետաքրքրող հարցադրումները և ստանալ պատասխանները, գ. ճիշտ է ներկայացնում բառակապակցությունները և նրանց երկակի ընկալումը տնտեսագիտական թարգմանության ժամանակ, դ. ճիշտ է տախս մասնագիտական տերմինների և կազմությունների դասակարգումը:
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Իմանալ բանկերի տեսակները Մեծ Բրիտանիայում և նրանց գործառությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կազմում իր սեփական տնտեսագիտական բառարանը, բ. ճիշտ է կազմում իր սեփական բանկային բառարանը, գ. ճիշտ է ներկայացնում իր մտքերը մասնագիտական տեքստերի վերաբերյալ, դ. ճիշտ է ներկայացնում գործառությունները բանկերում:
ՈՒսումնառության արդյունք 6	Իմանալ տերմինային և ընդհանուր գործածության բառապաշարի թարգմանությունը
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է ա. ճիշտ բացատրել տրված մոդելները և կազմել ինքնուրույն իրավիճակներ, բ. ճիշտ ստուգել և ամրապնել տեքստերի ակտիվ բառապաշարը, գ. ճիշտ պատկերացնել տերմիններն ու քերականական նյութերը, դ. ճիշտ բացատրել և զարգացնել բանավոր խոսքը:
ՈՒսումնառության արդյունք 7	Իմանալ Հայաստանի բանկային համակարգը
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է ա. ճիշտ բացատրել գործարար թեմաներով հարցազրույցներ, բ. ճիշտ ներկայացնել դրամի սահմանումը և դրամի գործառությունները, գ. ճիշտ բացատրել մարկետինգի և միջազգային առևտիր պահանջները, դ. ճիշտ ներկայացնել բիզնեսին վերաբերող նամակներն ու երկխոսությունները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՖԻՆԱՆՍԱՅԻՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-003
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին տրամադրել գիտելիքներ, որով նա կարողանա հաշվարկել, գնահատել և վերլուծել ֆինանսական՝ մասնավորապես բանկային և արժեթղթերով գործառնությունները, կատարել գործարարական առաջարկների և կազմակերպությունների ֆինանսական վիճակի պարզ վերլուծություն:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Իմանալ մոտավոր հաշվարկների կիրառման հմտությունը ֆինանսական հաշվարկների և վերլուծության մեջ
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի մոտավոր հաշվարկների գծային ինտերպոլյացիայի եղանակը, բ. գիտի մոտավոր հաշվարկների իտերացիաների եղանակը:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Ծանոթանալ ֆինանսային մաթեմատիկայի հիմունքների և տոկոսների տեսության իմացություն
Կատարման չափանիշներ	ա. ունի տոկոսների տեսության իմացություն, բ. ճիշտ է կատարում պարզ և բարդ տոկոսադրույթների հաշվարկը, գ. գիտի հաշվառման (դիսկոնտավորման) տոկոսադրույթները, դ. գիտի իրական տոկոսադրույթների որոշումը սղաճից և հարկից

	կախված:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ծանոթանալ դրամական հոսքերի, նրանց գնահատման և վերլուծության հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ունի պարբերական անդամներով ֆինանսական հոսքերի ռենտաների հետ կապված կարևորագույն մեծությունների հաշվարկներ կատարելու կարողություն, բ. ունի ներհոսող (միջոցների շրջանառությունից) և արտահոսող (ծախսերը, ներդրումները և այլ վճարային պարտավորությունները) գումարները որոշելու կարողություն:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կատարել վարկային գործառնությունների հաշվարկներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում անուհաւետների հաշվարկը բարդ տոկոսներով, բ. ճիշտ է կատարում երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ, գ. ճիշտ է կազմում տարբեր տեսակի վարկերի տարբեր եղանակներով մարման պլանները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Լուծել ֆինանսավարկային գործառնությունների հաշվեկշռային հավասարումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում ֆինանսական համարժեքության սկզբունքը, բ. ճիշտ է լուծում հաշվեկշռային հավասարումները, գ. ճիշտ է կատարում ֆինանսական գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ծանոթանալ սղածի առկայության դեպքում Ֆինանսական հաշվարկների իրականացման հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում սղածի ինդեքսի և տեմպի հաշվարկները և նրանց կապը ազգային արժույթի արժեզրկման ինդեքսի և տեմպի հետ, բ. ճիշտ է կատարում ռենտաների հաշվարկները սղածի առկայության դեպքում, գ. ճիշտ է կատարում եկամտաբերության հաշվարկը սղածի առկայության դեպքում:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Կատարել արժեթղթերի գնահատում և շահութաբերության որոշում
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի տարբեր տեսակի արժեթղթերի փոխարժեների հաշվարկը, բ. ունի արժեթղթերով գործարքներ կատարելիս ճիշտ կողմնորոշվելու ունակություն, ելնելով նրանց գնահատման և շահութաբերության ֆինանսական ցուցանիշներից, ը. ունի արժեթղթերի իմանական պարամետրերի իմացություն և նրանց գնահատման ցուցանիշների հաշվարկներում օգտագործելու կարողություն, գ. ունի ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու և այն անհրաժեշտ հաշվարկներով իմանավորելու կարողություն:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Իմանալ գործարարական առաջարկների վերլուծությունը և հաշվարկները
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի ներդրումային նախագծերի վերլուծության ստատիկ և դիմանիկ պարամետրերը, բ. ունի ներդրումային ծրագրերի արդյունավետությունը որոշելու և այն անհրաժեշտ հաշվարկներով իմանավորելու կարողություն:
ՍՊՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԴԻՍՈՒԹԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-004
Մոդուլի նպատակը	Ծանոթացնել ուսանողներին վիճակագրական մեթոդների և հնարքների հետ: Ուսումնասիրվող երևոյթի մեծություն բնութագրող ինֆորմացիան հավաքագրվում է վիճակագրական դիտարկումների օգնությամբ, նրա նշակումը իրականացվում է ամփոփման և խմբավորման գործընթացում, որի արդյունքները աղյուսակների բաշխման շարքերի և գրաֆիկների տեսքով ներկայացվում են վերադաս նախանձերին: Դետագայում դրանք ենթարկվում են վերլուծնան, որը հնարավորություն է տալու բացահայտել ուսումնասիրվող երևոյթի զարգացման օրինաչափությունները:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության իմանքներ», և ԲԳՄ-4-09-003 «Ֆինանսային մաթեմատիկա» մոդուլների իմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի

	համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1 Կատարման չափանիշներ	Ծանոթանալ վիճակագրություն առարկային, մեթոդին և խնդիրներին ա. գիտի «վիճակագրության հիմունքներ» առարկան և նրա դերը հասարակական կյանքի զարգացման օրինաչափությունների ճանաչողության մեջ, բ. գիտի քանակական և որակական վերլուծության փոխապակցությունը վիճակագրության մեջ, գ. գիտի վիճակագրության մեթոդը և նրա առանձնահատկությունները, դ. գիտի վիճակագրական հետազոտման հիմանական փուլերը, ե. գիտի վիճակագրության հիմնական ֆունկցիաները և նրա խնդիրները շուկայական հարաբերությունների ձևավորման և զարգացման ժամանակաշրջանում:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2 Կատարման չափանիշներ	Ծանոթանալ վիճակագրական դիտարկման, խմբավորման և բաշխման շարքերի հետ ա. գիտի դիտարկումը որպես վիճակագրական հետազոտության սկզբնական փուլ, բ. գիտի դիտարկման ծրագիրը, օրյեկտը և միավորը, գ. գիտի վիճակագրական հաշվետվությունների ձևերը, դրանց տեսակները և ներկայացման ժամկետները, դ. գիտի խմբավորման մեթոդը, ե. գիտի խմբավորման հատկանիշների տեսակները, խմբերի թվի և խմբավորման միջակայքի որոշումը, գ. գիտի բաշխման շարքերը, դրանց կառուցումը ըստ որակական և քանակական հատկանիշների, ինչպես նաև գիտի բաշխման շարքերի գրաֆիկները:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3 Կատարման չափանիշներ	Բնութագրել բացարձակ և հարաբերական մեծությունները ա. գիտի բացարձակ մեծությունների տեսակները, չափի միավորները և նշանակությունը վիճակագրական հետազոտություններում, բ. գիտի հարաբերական մեծությունների նշանակությունը, տեսակները և արտահայտման ձևերը:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Կատարման չափանիշներ	Ծանոթանալ միջին մեծությունների և վարիացիայի ցուցանիշների հետ ա. գիտի միջին մեծությունների մեթոդը, բ. գիտի միջինի տեսակները և նրա ընտրության եղանակները, գ. գիտի ընդհանուր և մասնակի միջինները և նրանց հիմանական մաթեմատիկական հատկությունները, դ. գիտի միջին կշիռների նշանակությունը, ե. գիտի վարիացիայի հիմնական ցուցանիշները և դրանց օգտագործումը:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5 Կատարման չափանիշներ	Ներկայացնել դիմանմիկայի շարքերը և տնտեսական ինդեքսները ա. գիտի դիմանմիկայի շարքի տարրերն ու տեսակները, բ. գիտի շարքի միջին և վերլուծական ցուցանիշները, գ. գիտի վիճակագրական հետազոտությունների ինդեքսային մեթոդը, դ. գիտի անհատական, ընդհանուր, ագրեգատային, միջին թվաբանական և ներդաշնակ ինդեքսներ, ե. գիտի կարևորագույն տնտեսական ինդեքսները և նրանց փոխապակցվածությունը:
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6 Կատարման չափանիշներ	Ծանոթանալ ընտրանքային դիտարկումներին ա. գիտի ընտրանքային դիտարկումը, բ. գիտի ընտրանքային դիտարկման տեսակները և սխալները:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՅ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մողուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-005
Մողուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին ՀՅ հարկային օրենսդրության վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներ, որը հնարավորություն կտա ուսանողին մասնագիտական գործունեությունը իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համապատասխան:
Մողուլի տևողությունը	36 ժամ:
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ» մոդուլի իմացություն:
Մողուլի գնահատման կարգը	Մողուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի

	համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Ծանոթանալ հարկային օրենսդրության հիմունքներին և սկզբունքներին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. գիտի «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանվող Հայաստանի Հանրապետությունում հարկ, հարկային գործակալ հասկացությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հարկերի և հարկային արտոնությունների տեսակները, հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները, հարկային վեճերի լուծման կարգը, ՀՀ հարկային օրենսդրության և հարկային հարաբերությունները կարգավորող մյուս իրավական պահանջների խախտումների համար պատասխանատվությունը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգի հիմքում դրված սկզբունքների եռթյունը՝ հարկի վճարնան կամովկության սկզբունք, հարկադրանքի սկզբունք, հարկային համակարգի կանխատեսելիության սկզբունք, արդարության սկզբունք:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Ինանալ ՀՀ գործող հարկային ռեժիմները և հարկատեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնութագրում ՀՀ-ում գործող հարկման ռեժիմները՝ ընդհանուր հարկման ռեժիմ և հաստատագրված վճարով հարկման ռեժիմ,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ հարկատեսակների՝ շահութահարկի, եկամտահարկի, ակցիզային հարկի, ավելացված արժեքի հարկի, գույքահարկի, հողի հարկի եռթյունը,</p> <p>գ. գիտի հաստատագրված վճարով հարկվող գործունեությունը,</p> <p>դ. ճիշտ է կիրառում հաստատագրված վճարի դրույքաչափերը,</p> <p>ե. ճիշտ է իրականացնում հաշվառումը սահմանված դրույքաչափերով:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Ծանոթանալ «Շահութահարկի մասին» օրենքին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում շահութահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտները,</p> <p>բ. ճիշտ է որոշում հարկվող շահույթը,</p> <p>գ. ճիշտ է կիրառում նվազեցումները և դրույքաչափերը,</p> <p>դ. գիտի արտոնությունները, ռեգիստրացիոն և ոչ ռեգիստրացիոն հարկման առանձնահատկությունները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում շահութահարկի հաշվարկները:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ծանոթանալ «Եկամտահարկի մասին» օրենքին
Կատարման չափանիշներ	<p>Ուսանողը կարողանում է՝</p> <p>ա. ճիշտ սահմանել եկամտահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտները,</p> <p>բ. ճիշտ որոշել հարկվող եկամուտը,</p> <p>գ. ճիշտ կիրառել նվազեցումները և դրույքաչափերը,</p> <p>դ. ճիշտ ներկայացնել արտոնությունները, ռեգիստրացիոն և ոչ ռեգիստրացիոն հարկման առանձնահատկությունները,</p> <p>ե. ճիշտ ներկայացնել եկամտահարկի հաշվարկները:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Ծանոթանալ «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» օրենքը
Կատարման չափանիշներ	<p>Ուսանողը կարողանում է՝</p> <p>ա. ճիշտ սահմանել ԱԱՀ վճարողներին, հարկվող, չհարկվող և հարկից ազատված գործադրներին,</p> <p>բ. ճիշտ որոշել հարկվող շրջանառությունը,</p> <p>գ. ճիշտ կիրառել դրույքաչափերը,</p> <p>դ. ճիշտ իրականացնել հարկի հաշվեգրումը և հաշվանցումը,</p> <p>ե. ճիշտ ներկայացնել ԱԱՀ հաշվարկները:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 6	Ծանոթանալ «Ակցիզային հարկի մասին» օրենքին
Կատարման չափանիշներ	<p>Ուսանողը կարողանում է՝</p> <p>ա. ճիշտ սահմանել ակցիզային հարկով հարկման ենթակա ապրանքները և հարկ վճարողներին,</p> <p>բ. ճիշտ բնութագրել ակցիզային հարկով հարկման օբյեկտը և բազան,</p> <p>գ. ճիշտ կիրառել դրույքաչափերը և արտոնությունները,</p>

	դ. ճիշտ իրականացնել ակցիզային հարկի մասով հաշվարկային փաստաթղթերի դուրսգրումը, հարկի հաշվանցումը և վերադարձը, ե. ճիշտ ներկայացնել ակցիզային հարկի հաշվարկները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Ծանոթանալ «Գույքահարկի մասին» օրենքին
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է: ա. ճիշտ սահմանել գույքահարկ վճարողներին և հարկվող օբյեկտներն ու բազան, բ. ճիշտ կիրառել դրույքաչափերը և արտոնությունները, գ. ճիշտ ներկայացնել գույքահարկի հաշվարկները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Ծանոթանալ «Հողի հարկի մասին» օրենքին
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է: ա. ճիշտ սահմանել հողի հարկ վճարողներին և հարկման օբյեկտները, բ. ճիշտ կիրառել դրույքաչափերը, գ. ճիշտ ներկայացնել հողի հարկի հաշվարկները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Ծանոթանալ սոցիալական և պարտադիր այլ վճարներին
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է: ա. ճիշտ սահմանել սոցիալական վճարներ կատարողներին և սոցիալական վճարների հաշվարկման օբյեկտները, բ. ճիշտ կիրառել դրույքաչափերը, գ. ճիշտ ներկայացնել սոցիալական, բնապահպանման և բնօգտագործման, ճանապարհային, հանրային ծառայությունների կարգավորման վճարների, պետական տուրքի հաշվարկները, դ. ճիշտ ներկայացնել անհատ ձեռնարակություն մասով սոցիալական վճարների հաշվարկման առանձնահատկությունները:
ՍՈՂՈՒԻ ԱՎԱԱՆՈՒՄ «ՀՀ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐ ՈՒԹՅՈՒՆ»	
Սողուի դասիք	ԲԳՄ 4-09-006
Սողուի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է բացատրել ՀՀ բանկային օրենսդրությունը, թվարկել ՀՀ-ում բանկերի գործունեությունը կարգավորող օրենքները և այլ իրավական ակտերը, ամփոփ ներկայացնել դրանցով կարգավորվող հարաբերությունները: Ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկի իրավասությունը, խնդիրները, գործառությունները, դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի բովանդակությունը և գործիքները, ՀՀ կենտրոնական բանկի կառավարումը, փոխհարաբերությունները ՀՀ պետական մարմինների, բանկերի և այլ անձանց հետ:
Սողուի տևողությունը	72 ժամ:
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-007 «ՀՀ քաղաքացիական իրավունք», ԲԳՄ-4-09-011 «Բանկային գործի հիմունքների մոդուլների իմացություն:
Մողուի գնահատման կարգը	Մողուի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ բանկային համակարգը և բանկերի գործունեության իրավական կարգավորումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում Բանկերի կազմակերպական-իրավական տեսակները և կառավարումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում Բանկային գործունեության լիցենզավորման կարգը, դ. ճիշտ է ներկայացնում Բանկային գործունեության կարգավորումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում Օրենսդրության խախտումների համար կիրավող պատասխանատվության միջոցները, գ. ճիշտ է ներկայացնում Բանկերի վերակազմակերպումը և լուծարումը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Կենտրոնական բանկի մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի կարգավիճակը և խնդիրները, բ. ճիշտ ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի ծախսերը, եկամուտները և շահույթը, գ. ճիշտ է ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կառավարումը, դ. ճիշտ է ներկայացնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կառավարումը,

	այլ անձանց հետ, ե. ճիշտ է ներկայացնում Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող ստուգումները և պատասխանատվության միջոցներ կիրառելու կարգն ու պայմանները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Բանկային գաղտնիքի մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում Բանկային գաղտնիքի հասկացությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում Բանկային գաղտնիքի պահպանումը և հրապարակման արգելումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում Բանկային գաղտնիքի տրամադրումը քրեական հետապնդում իրականացնող մարմիններին, դատարանին, հաճախորդի ժառանգներին (իրավահաջորդներին), հարկային մարմիններին, դ. ճիշտ է ներկայացնում Պատասխանատվությունը "Բանկային գաղտնիքի մասին" ՀՀ օրենքը խախտելու համար:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում Բանկային ավանդը և երաշխավորված բանկային ավանդը, բ. ճիշտ է ներկայացնում երաշխավորված ավանդների հատուցման կարգը, պայմաններն ու ժամկետները, գ. ճիշտ է ներկայացնում երաշխիքային վճարները, դ. ճիշտ է ներկայացնում Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը (կարգավիճակը, գործառույթները, կառավարման մարմինները):
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների և ապահովագրական ընկերությունների սնամկության մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում Բանկի անվճարունակությունը և սնամկությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակավոր աղմինիստրացիան:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ծանոթանալ «Փողերի լվացման և ահարեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում փողերի լվացման և ահարեկչության ֆինանսավորման կանխարգելումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում փողերի լվացման և ահարեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի լիազոր մարմինը, գ. ճիշտ է ներկայացնում լիազոր մարմնի և այլ մարմինների փոխարերությունները, դ. ճիշտ է ներկայացնում հաճախորդի ուսումնասիրությունը, ե. ճիշտ է ներկայացնում հաշվետվություն տրամադրող անձանց ներքին իրավական ակտերը և դիտարկումների ստորաբաժանումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում կասկածելի գործարար հարաբերության կամ գործարի կատեցումը, դրանց իրականացման մերժումը և ահարեկչության հետ կապված անձանց ֆինանսական միջոցների սարեցումը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Սպառողական կրեդիտավորման մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կրեդիտավորման պայմանագրերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում սպառողի իրավունքները, գ. ճիշտ է ներկայացնում տարեկան փաստացի տոկոսադրույթի հաշվարկումը, դ. ճիշտ է ներկայացնում կրեդիտավորողի պատասխանատվությունը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Ֆինանսական հաշտարարի մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսական համակարգի հաշտարարի քննությանը ենթակա պահանջմերը և դրանց քննության կարգը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսական համակարգի հաշտարարի լիազորությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի իրավական կարգավիճակը, դ. ճիշտ է ներկայացնում գրասենյակի ֆինանսավորումը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Իմանալ ՀՀ օրենքը «Ավանդների ներգրավման մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում իրապարակման ենթակա

	տեղեկատվությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվական ամփոփագրերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվի քաղվածքները, դ. ճիշտ է ներկայացնում բանկի և ավանդատուի հաղորդակցումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում ավանդատուների իրավունքների պաշտպանությունը, զ. ճիշտ է ներկայացնում բանկի պատասխանատվությունը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 10	Իմանալ բանկերի նկատմամբ կիրառվող «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» և «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքների դրույթները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բանկերի նկատմամբ կիրառվող «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները, բ. ճիշտ է ներկայացնում բանկերի նկատմամբ կիրառվող «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները:
ՍՊՂՈՒԼԻ ԱՎԿԱՌՈՒՄԸ «ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ»	
Մոդուլի դասիք	ԲԳՄ-4-09-007
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել ՀՀ քաղաքացիական օրենսդրությամբ կարգավորվող հարաբերություններին, նորմերին: Ծանոթացնել ուսանողին քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտներին և սուբյեկտներին, դրանց տեսակներին, ինչպես նաև սեփականության և այլ գույքային իրավունքների պաշտպանության եղանակներին: Ծանոթացնել գործարք, պարտավորություն, պայմանագիր հասկացություններին և նրանց ծագող պարտավորությունների հետ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ:
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի պահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Իմանալ քաղաքացիական իրավունքի առարկան, մեթոդը, սկզբունքները, քաղաքացիական իրավունքների ծագումը և դրանց պաշտպանությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում «ՀՀ քաղաքացիական իրավունք» առարկան և մեթոդը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ քաղաքացիական իրավունքի կառուցվածքը, գ. ճիշտ է ներկայացնում քաղաքացիական օրենսդրության և քաղաքացիական իրավունքի նորմեր պարունակող այլ իրավական ակտերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում քաղաքացիական օրենսդրության սկզբունքները, ե. ճիշտ է ներկայացնում քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագման հիմքերը: Իրավունքներն իրականացնելու սահմանները, զ. ճիշտ է ներկայացնում քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանությունը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Իմանալ քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում քաղաքացիների մասնակցությունը քաղաքացիական օրենսդրությամբ կարգավորվող հարաբերություններում, բ. ճիշտ է ներկայացնում իրավաբանական անձանց մասնակցությունը քաղաքացիական օրենսդրությամբ կարգավորվող հարաբերություններում:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Իմանալ քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում քաղաքացիական իրավունքների օբյեկտները և դրանց շրջանառունակությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում արժեթղթերի հասկացությունը և տեսակները, զ. ճիշտ է ներկայացնում ոչ նյութական բարիքները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Իմանալ սեփականության իրավունք և այլ գույքային իրավունքների

	մասին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սեփականության և այլ գույքային հրավունքներին վերաբերող ընդհանուր դրույթներ,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում սեփականության իրավունք ձեռք բերելու հիմքերը և եղանակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր սեփականության հասկացությունը և ձևերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում հողի նկատմամբ սեփականության և այլ գույքային հրավունքները,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում բնակելի տարածության սեփականության և օգտագործման հրավունքները,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում սեփականության և այլ գույքային հրավունքների պաշտպանության եղանակները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում սեփականության և այլ գույքային հրավունքները դադարումը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ գործարքներ, ներկայացուցչություն, ժամկետներ, հայցային վաղեմություն հասկացությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնել գործարքի հասկացությունը, գործարքների տեսակները և ձևերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնել անվավեր գործարքների հրավական կարգավորումը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնել ներկայացուցչության հասկացությունը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնել ժամկետները որոշելու կարգը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնել հայցային վաղեմության ընդհանուր և հատուկ ժամկետների հասկացությունը, վաղեմության ժամկետի հաշվարկը, վաղեմության ժամկետի ընթացքի ընդհատվելը և կասեցնելը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Ծանոթանալ «պարտավորություն» հասկացությանը և նրա տեսակներին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում պարտավորության հասկացությունը և կողմները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում համիրավ պահանջների, համապարտ պարտականությունների և սուբսիդիար պատասխանատվության հասկացությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում պարտավորությունների կատարման իրավական կարգավորումը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում պարտավորությունների կատարման ապահովման եղանակները (տուժանք, գույքի պահում, երաշխավորություն, երաշխիք, նախավճար) և դրանց իրավական կարգավորումը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում գրավի հասկացությունը, տեսակները և դրանց հետ կապված հարաբերությունների կարգավորումը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում պարտավորության մեջ անձանց փոփոխվելու հիմքերը և եղանակները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում պարտավորությունները խախտելու համար պատասխանատվության ձևերը,</p> <p>ը. ճիշտ է ներկայացնում պարտավորությունների դադարումը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 7	Իմանալ պայմանագրերից ծագող պարտավորությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում պայմանագրի և դրա էական պայմանների հասկացությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում պայմանագրի կնքելու ձևերը և եղանակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում պայմանագրի փոփոխվելու և լուծելը հիմքերն ու եղանակները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 8	Իմանալ պայմանագրերի առանձին տեսակներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսական վարձակալության (լիզինգի) պայմանագրի հրավական կարգավորումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում դրամական պահանջի գիշման դիմաց ֆինանսավորման պայմանագրի հրավական կարգավորումը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում փոխառության պայմանագրի հրավական կարգավորումը,</p>

	<p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վարկային պայմանագրի իրավական կարգավորումը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում բանկային ավանդի պայմանագրի իրավական կարգավորումը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում բանկային հաշվի պայմանագրի իրավական կարգավորումը, գույքի հավատարմագրային կառավարման պայմանագրի իրավական կարգավորումը, հանձնարարության պայմանագրի իրավական կարգավորումը, կոմիսիայի պայմանագրի իրավական կարգավորումը, գործակալության պայմանագրի իրավական կարգավորումը:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌԱՋԱԿԱՆ ԴԻՄՈՒԹԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-008
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին ծանոթացնել «Հաշվապարական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքին: Տրամադրել հաշվապահական հաշվառման անհրաժեշտ գիտելիքներ, որպեսզի ուսանողը տիրապետի հաշվապահական հաշվառման վարման, ինչպես նաև հաշվետվությունների լրացման և վերլուծության հմտություններին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Սուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Բնորոշել հաշվապահական հաշվառման ընկալումը որպես տեղեկատվական և որոշումների կայացմանը աջակցող համակարգի:
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ բնութագրել հաշվապահական համառման խնդիրներն ու նպատակը, բ. ճիշտ բնորոշել հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության հավաքման, գրանցման եւ ընդհանրացման համակարգը, զ. ճիշտ բնորոշել հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության ներքին և արտաքին օգտագործողներին:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ՀՀ օրենքը «Հաշվապահական հաշվառման մասին»
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում օրենքների գործողության ոլորտը, բ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը, ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի ճանաչումը և չափումը, զ. ճիշտ է բնութագրում ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքները և ներկայացումը, դ. ճիշտ է բնութագրում հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառմանը կարգավորող իրավական խախտումների համար պատասխանատվությունը:
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Ծանոթանալ հաշվապահական հաշվեկշռի և ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության ներկայացման հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում կազմակերպության ակտիվները, պարտավորություններն ու կապիտալը, բ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվեկշռի բաժինները, զ. ճիշտ է մեկնաբանում տնտեսական գործառնությունների հետևանքով հաշվապահական հաշվեկշռում տեղի ունեցող փոփոխությունները, դ. ճիշտ է բնութագրում հաշվապահական հաշվեկշռի հիմնական ֆունկցաները:
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել հաշվապահական հաշիվների և կրկնակի գրանցման գործառությունները
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ մեկնաբանել կրկնակի գրանցման կարևորագույն գործառությները հաշվապահական հաշվառման համակարգում, բ. ճիշտ տարրերակել ակտիվային, պատկային և ակտիվապահպային հաշիվները, զ. ճիշտ ձևակերպել տնտեսական գործառնությունների հաշվային թղթակցություններ,

	դ. ճիշտ կատարել կրկնակի գրանցում հաշվապահական հաշիվներում, ե. ճիշտ որոշել հաշվապահական հաշիվների մնացորդները և հաշիվներով կազմել շրջանառության տեղեկագիր:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Ինանալ հաշվապահական հաշիվների հաշվային պլանը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանը, բ. ճիշտ է տարրերակում հաշվապահական հաշիվները ըստ տնտեսական բովանդակության, դասերի, խմբերի, առաջին և երկրորդ կարգերի, գ. գիտի օգտվել հաշվային պլանից, ձևակերպել տնտեսական գործառնությունների հաշվապահական թղթակցությունները, դ. գիտի արտահաշվեկշռային հաշիվների դերը հաշվապահական հաշվառման համակարգում:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ինանալ հաշվապահական փաստաթղթերի և գրանցամատյանների ներկայացումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բնութագրում հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի դասակարգումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում սկզբնական փաստաթղթերի պարտադիր վավերապայմանները, փաստաթղթերի ժամանակին և ամբողջական ձևակերպումը, հայտնաբերված սխալների ուղղման կարգը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման գրանցամատյանները, դ. ճիշտ է փոխակապակցում փաստաթղթային շրջանառությունը հաշվապահական գրանցամատյանների հետ, ե. ճիշտ է իրականացնում հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերի ստուգումը և կատարված սխալ գրանցումների ուղղում, գ. գիտի կատարել փաստաթղթերի և գրանցամատյանների արխիվացման ձևերը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Ծանոթանալ անալիտիկ և սինթետիկ հաշվառման կարգին և հաշվետվությունների կազմման հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում սինթետիկ և անալիտիկ հաշվառման կարգը, բ. ճիշտ է ըմբռնում սինթետիկ և անալիտիկ հաշվառման տեղեկատվական փոխանցման ուղիները, գ. ճիշտ է անփոփում անալիտիկ հաշիվների մնացորդները և հանրագումարային արժեքով կարողանում է համադրել համապատասխան սինթետիկ հաշվի մնացորդի հետ, դ. կարողանում է սինթետիկ հաշիվների շրջանառության տեղեկագրի հիմնան վրա կազմել հաշվապահական հաշվեկշռ և ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Տալ ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրման անհրաժեշտության հիմնավորումը
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ընկալել ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրման դրդապատճառները, բ. ճիշտ ընկալել գույքագրման գործառությունները հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության արժանահավտության գնահատման ոլորտում, գ. ճիշտ դասակարգել գույքագրման տեսակները և ըմբռնել գույքագրման հանձնաժողովների ձևակերպման սկզբունքները, դ. ճիշտ ամփոփել գույքագրման արդյունքները և կազմել գույքագրման «համեմատման տեղեկագրեր», ե. ճիշտ ձևակերպել գույքագրման արդյունքները՝ հաշվապահական համապատասխան թղթակցություններով:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՍՈՒՄԸ «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՄԱՐՁԵԹԻՆԳ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-009
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին պետք է տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ „Բանկային մարքեթինգ“ առարկայի հասկացության, սպառողների ուսումնասիրության, տեղեկատվության, շուկայի սեգմենտավորման (հատկածավորման) բանկի ապրանքային, գնային, ինչպես նաև

	կոմունիկացիոն քաղաքականության մասին:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ- 4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ» մոդուլի իմացություն
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ծանոթացնել բանկային մարքեթինգի եռթյանը և առանձնահատկությանը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է բնութագրում մարքեթինգի հիմնական հասկառակությունը, մարքեթինգի կիրառումը բանկում, բանկային առաջացման նախադրյալները և հիմնական կատեգորիաները, բ. Ծիշտ է ներկայացնում բանկային մարքեթինգի միկրո և մակրո միջավայրերը (մատակարարներ, միջնորդներ, նրանքի հաճախորդներ, կոնտակտային, լսարան):
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ սպառողների ուսումնասիրությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է բնութագրում սպառողները և նրանց գործունեությունը, բ. Ծիշտ է բնութագրում սպառողների բավարարված և չբավարարված պահանջնունքների ուսումնասիրությունը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ տեղեկատվությունը և մարքեթինգային հետազոտությունը բանկերում
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է բնութագրում տեղեկատվության դերը և նշանակությունը մարքեթինգում, բ. Ծիշտ է ներկայացնում տեղեկատվության տեսակները: Առաջնային և երկրորդային տեղեկատվության ձեռքբերման մեթոդները, գ. Ծիշտ գիտի հարցումը, որպես տեղեկատվության հավաքման ամենատարածված ձև (հարցաթերթիկ):
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ շուկայի սեզմենտավորում
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի շուկայի սեզմենտավորման (հատվածավորման) հասկացությունը և չափանիշները, բ. գիտի շուկայի սեզմենտավորման գործընդացը (շուկայի սեզմենտավորում, շուկայի նպատակային սեզմենտի ընտրություն, ապրանքների դիրքավորում շուկայում):
Ուսումնառության արդյունք 5	Ծանոթանալ բանկի ապրանքային քաղաքականությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է ներկայացնում ապրանք հասկացությունը մարքեթինգում, բ. գիտի ապրանքի փաթեթավորումը, առևտորային կամ ապրանքային մակնիշ, և ապրանքի կենսացիկի բնութագրություն, գ. գիտի «Նոր ապրանք» հասկացություն և նրա աստեղծման գործընթացը:
Ուսումնառության արդյունք 6	Իմանալ բանկի գնային քաղաքականությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է ներկայացնում գինը մարքեթինգում և բանկի գնային ռազմավարությունը, բ. Ծիշտ է ներկայացնում գների սահմանման մեթոդները և դրա վրա ազդող գործուները:
Ուսումնառության արդյունք 7	Ներկայացնել բանկի կոմունիկացիոն քաղաքականությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է բնութագրում մարքեթինգային կոմունիկացիոն համակարգը որպես մարքեթինգային համալիրի կարևորագույն օղակ, բ. Ծիշտ է ներկայացնում անհատական վաճառք, պրոպագանդան (քարոզչություն, իրացման խթանումը որպես մարքեթինգային կոմունիկացիոն համակարգի բաղկացուցիչ մաս), գ. Ծիշտ է ներկայացնում գովազդը: Գովազդային պլանի բաղկացուցիչ մասերի պարզաբանում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՍՎԱՍՈՒՄԸ «ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՅԱՇՎԱՐԿՆԵՐԻ ՀԻՄՈՒՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-010
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսում է տալ ֆինանսաբանկային ոլորտում աշխատող մասնագետին անհրաժեշտ գիտելիքներ մաթեմատիկական հաշվարկներ կատարելու համար, ուսանողի մոտ զարգացնել տրամաբանելու, ֆինանսական խնդիրների մոդելավորման տարրական եղանակների, ֆունկցիայի ածանցյալի և ինտեգրալի և մոտավոր հաշվարկների եղանակների կիրառման հմտությունները:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ

Սուտքային պահանջները	Չկան:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է: Անցունային գնահատական շնորհելիս դասավանդողը պետք է համոզված լինի, որ ուսանողը կկարողանա ցուցադրել այդ հմտությունները ցանկացած պարագայում:
Ուսումնառության արդյունք 1	Պետք է կարողանա լրտեղ գծային և քառակուսային հավասարումներ և անհավասարություններ, հավասարումների համակարգեր և տալ դրանց գրաֆիկական մեկնաբանումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է Լուծում գծային և քառակուսային հավասարումներ և անհավասարություններ, հավասարումների համակարգեր, բ. ճիշտ է տալիս գծային և քառակուսային հավասարումները և անհավասարությունները, հավասարումների համակարգերի լուծումների գրաֆիկական մեկնաբանումը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Պետք է կարողանա վերլուծել գծային և քառակուսային հավասարումների և անհավասարությունների, հավասարումների համակարգերի լուծումները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է վերլուծում գծային և քառակուսային հավասարումների լուծումները, բ. ճիշտ է վերլուծում հավասարումների համակարգի լուծումները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Պետք է կարողանա կիրառել թվարանական և երկրաչափական պրոցեդուսիաների գումարի բանձները ֆինանսական խնդիրները լուծելիս
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում թվարանական պրոցեդուսիայի օրինաչափությունների կիրառումը ֆինանսական խնդիրներում, բ. ճիշտ է կատարում երկրաչափական պրոցեդուսիայի օրինաչափությունների կիրառումը ֆինանսական խնդիրներում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Պետք է իմանա տոկոսների տեսության էլուրյունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է պարզաբանում տոկոսային հաշվարկների հիմնական բանաձևերը, բ. ճիշտ է պարզաբանում բարդ տոկոսային հաշվարկների հիմնական բանաձևերը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Պետք է իմանա մոտավոր հաշվարկների եղանակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գծային ինտերպույացիայի եղանակը, բ. ճիշտ է ներկայացնում գծային ինտերպույացիայի եղանակով պարամետրերի և գործակիցների հաշվարկը, գ. ճիշտ է ներկայացնում իտեռացիաների եղանակը, դ. ճիշտ է ներկայացնում իտեռացիաների եղանակով բարձր աստիճանի հավասարումների լուծումը:
Ուսումնառության արդյունք 6	Պետք է կարողանա կիրառել ֆունկցիայի սահմանի գաղափարը իրական խնդիրներում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆունկցիայի սահմանի սահմանումը և իմաստը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ֆունկցիայի սահմանի հաշվարկների պարզ եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 7	Պետք է կարողանա կիրառել ֆունկցիայի ածանցյալը ֆինանսական խնդիրներում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կիրառում ֆունկցիայի ածանցյալի սահմանումը, բ. ճիշտ է կիրառում ֆունկցիայի ածանցյալի երկրաչափական իմաստը, գ. ճիշտ է կիրառում ֆունկցիայի էկստրեմուլմեր՝ մաքսիմումը, մինիմումը և շրջման կետը:
Ուսումնառության արդյունք 8	Պետք է կարողանա կատարել տարրական ֆունկցիաների վերլուծությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆունկցիայի ածանցյալի կիրառումը ֆունկցիաների վերլուծության մեջ, բ. ճիշտ է ներկայացնում ֆունկցիայի ածանցյալի դերը ֆունկցիայի էլության պարզաբանման մեջ, գ. ճիշտ է ներկայացնում. ֆունկցիայի ածանցյալի դերը ֆունկցիաների գծապատճերների կառուցման մեջ:
Ուսումնառության արդյունք 9	Պետք է կարողանա կիրառել ֆունկցիայի իմտեզրալը ֆինանսական

	ԽԱՆԴԻՐՆԵՐՈՒՄ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆունկցիայի ինտեգրալի իմաստը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ինտեգրալի կիրառման օրինակները:
ՍՊՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻ ԴԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-011
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը ուսումնասիրելիս ուսանողը պետք է ծանոթանա բանկային գործի ստեղծման հիմնապատճառներին, բանկերի էությանը և գործառնություններին, բանկային համակարգին, բանկերի տեսակներին, կազմակերպարավական կառուցվածքին, բանկային ռիսկերին, գործունեության և կարգավորման հիմունքներին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Իմանալ բանկերի ծագումը, էությունը և գործառույթները: Բանկային համակարգը և նրա ձևավորումը:
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել բանկային գործի ծագման հիմնապատճառները և հետագա զարգացումը, ինչպես նաև ՀՀ բանկային համակարգի ինստիտուցիմուալ կայացմանպատճությունը, բ. ճիշտ բնութագրել բանկերի էությունը և ներկայացնել բանկի տնտեսական բովանդակությունը, գ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի դերը տնտեսության զարգացման գործում, դ. ճիշտ բնութագրել բանկերի առանձնահատկությունները, ե. ճիշտ ներկայացնել բանկի գործառույթները և գործառնությունները, զ. ճիշտ ներկայացնել բանկային համակարգը մի շարք զարգացած երկրներում և Հայաստանի Հանրապետությունում:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Տալ բանկերի դասակարգումը ըստ տարբեր հատկանիշների և կարողանա բնութագրել բանկերի տեսակները
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել բանկերի դասակարգումը ըստ տարբեր հատկանիշների, բ. ճիշտ բնութագրել բանկերի տարբեր տեսակները:
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բանկերի կազմակերպարավական կառուցվածքը և կառավարման մարմինները: Բնութագրել բանկերի կառուցվածքային ստորաբաժանումների հիմնական գործառույթները և կառավարման մարմինների իրավասությունները
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել բանկերի կազմակերպարավական կառուցվածքները, բ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի կառավարման մարմինները և նրանց հիմնական իրավասությունները, գ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի կազմակերպարավական կառուցվածքը և նրանց ստորաբաժանումները:
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բանկերի ֆինանսական միջոցները և առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ բացատրել առևտրային բանկերի միջոցների գոյացման աղբյուրները և դրանց կառուցվածքը, բ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի կապիտալի հիմնական գործառույթները, գ. ճիշտ բացատրել և բնութագրել բանկերի ակտիվների կառուցվածքը և որակը, դ. ճիշտ տալ ակտիվների դասակարգումը ըստ տարբեր հատկանիշների:
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Իմանալ բանկերի կառավարման հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	Ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ բնութագրել բանկի գործունեության հիմնական

	սկզբունքները, բ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի ռեսուրսների կառավարման մի շարք մեթոդներ, գ. ճիշտ բացատրել բանկերի վճարումակությունը, իրացվելիությունը և դրանց վրա ազդող գործոնները, դ. ճիշտ բացատրել բանկերի աղբյուրները, ծախսերի տարրերը և շահութաբերությունը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ինձնալ բանկերի գործունեության կարգավորման հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել բանկերի գործունեության կարգավորման նախադրայլները, բ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի գործունեության լիցենզավորման գործընթացը, գ. ճիշտ բացատրել բանկերի գործունեության կարգավորումը, մասնավորապես տնտեսական նորմատիվների համակարգը, դ. ճիշտ ներկայացնել բանկերի գործունեության վերահսկման գործընթացը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Ինձնալ բանկերի ռիսկերը, տեսակները, գնահատման եղանակները և կառավարման մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ բացատրել ռիսկ հասկացությունը, բ. ճիշտ ներկայացնել ռիսկերի հիմնական տեսակները, գ. ճիշտ բացատրել ռիսկերի գնահատման եղանակները, դ. ճիշտ ներկայացնել ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Ինձնալ բանկերի գործունեության գնահատումը և բանկային համակարգի զարգացման միտումները
Կատարման չափանիշներ	ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ամփոփ պատկերը, բ. ճիշտ բացատրել ՀՀ բանկերի համակարգի կապիտալի վրա ազդող գործընթացը, գ. ճիշտ բացատրել ՀՀ բանկերի համակարգի ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը, դ. ճիշտ բացատրել ՀՀ բանկերի համակարգի շահութաբերությունը, իրացվելիությունը, ե. ճիշտ ներկայացնել մրցակցությունը և համագործակցությունը ՀՀ բանկերի համակարգում, գ. ճիշտ մեկնաբանել բանկերի գնահատման չափանիշները տարբեր համակարգերով:
ՍՈՂՈՎԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱԽԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-04-09-012
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողին ծանոթացնել և ապահովել բանկային գործառնությունների հաշվապահական հաշվառման տեսական գիտելիքներ: Ծանոթացնել ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ տարրերին: Ուսանողները հնարավորություն են ստանում ինքնուրույն տիրապետել և հաշվառել այնպիսի ֆինանսական գործառնություններ, իշպիսիք են վարկերի տրամադրումը, հաշվառումը, ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի ճանաչումը ու ծևավորումը և հաշվառումը, ավանդների ներգրավումը, վերադարձը, նրա հաշվառումը, կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների հաշվառումը, արտարժութային և պլաստիկ քարտերով գործառնությունների հաշվառումը և այլն:
Մոդուլի տևողությունը	108 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-008 «Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ մոդուլի իմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Ինձնալ հաշվապահական հաշվառման հայեցակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բանկերի հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող և կանոնվարգող նորմատիվ ակտերը,

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում այն որակական պահանջները, որոնք ընկած են բանկի հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվական համակարգի հիմքում,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվական ռիսկ առաջացնող գործոնների նկարագրությունը և դրանց առանձնակի կարևորությունը:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Իմանալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների նպատակն ու համառոտ նկարագրությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների սահմանումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների կիրառման անհրաժեշտությունը Հայաստանի Հանրապետությունում,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բանկերում կիրավող հաշվապահական հաշվառման «ՀՀՀՀՍ-1»և«ՀՀՀՀՍ-30» ստանդարտները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Իմանալ բանկերի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ տարրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հաշվեկշիռը իր ակտիվային և պասիվային մասերով,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության կազմնան սկզբունքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության կազմնան սկզբունքները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում սեփական կապիտալի փոփոխության վերաբերյալ հաշվետվության կազմնան սկզբունքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ֆինանսական հաշվետվությանն կից ծանրագրությունը և հաշվապահական հաշվառման բաղկացանությունը:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Իմանալ բանկերի հաշվառման հաշիվների պլանը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բանկերի հաշվապահական հաշվառման պլանը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բանկարի հաշվային պլանի կազմնան կառուցվածքը և կազմնան սկզբունքները,</p> <p>գ. ճիշտ է դասակարգում բանկերի հաշվային պլանում ակտիվները և պարտավորությունները ըստ խնդերի և ենթախնդերի:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Իմանալ հաշվապահական տեղեկատվության ձևավորման նկարագիրը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման հաշվեգրման սկզբունքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման գրքերում ֆինանսական տեղեկատվության գրանցումը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերլուծական և ընդհանրացման հաշվապահական հաշվառման անհրաժեշտությունը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման տեղեկատվության ձևավորման ցիկլը:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Իմանալ դրամական միջոցներ և դրամագիտական արժեքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնութագրում դրամական միջոցները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացում դրամական միջոցների պահպանման հսկողության պահանջները և ներքին հսկողության ընթացակարգերը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում դրամական միջոցների հաշվառումը բանկերում,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում դրամագիտական արժեքների տեսակները և դրանց հաշվառման առանձնահատկությունները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Իմանալ արտարժութային գործառնությունների հաշվառում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում արժույթի և արտարժույթի սահմանումները և տարրերությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում արտարժութային գործառնությունների տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում արտարժութային գործառնությունների հաշվապահական հաշվառումը և հաշվառման առանձնահատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում արտարժույթի վերագնահատումը և</p>

	հաշվառումը:
ՈՒսումնառության արդյունք 8	Իմանալ ավանդների հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի ավանդների տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ավանդների ներգրավված և վերադարձի հաշվապահական հաշվառումը, գ. ճիշտ է հաշվառում ավանդների տոկոսագումարները (տոկոսագումարի կապիտալիզացիա), դ. ճիշտ է կատարում ավանդների դիմաց տոկոսագումարների հաշվեգրման և մարման հաշվապահական հաշվառումը, ե. գիտի ավանդներին վերաբերվող ներքին վերահսկողության հարցերը:
ՈՒսումնառության արդյունք 9	Իմանալ պլաստիկ քարտերով գործառնությունների հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պլաստիկ քարտերի տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում պլաստիկ քարտերի հաշվապահական հաշվառման մոտեցումները, գ. ճիշտ է ներկայացնում պլաստիկ քարտերով օվերլաֆտի տրամադրման հաշվառումը, դ. ճիշտ է ներկայացնում բանկոնատով կատարված կանխիկ և անկանխիկ գործառնությունների հաշվառումը:
ՈՒսումնառության արդյունք 10	Իմանալ կապիտալի հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել հաշվեկշի «Կապիտալ» բաժնի տարրերը, բ. ճիշտ ներկայացնել բանկի կանոնադրական կամիտալի համալրման գործընթացի հաշվառումը, գ. ճիշտ ներկայացնել գլխավոր պահուստի ձևավորմը և հաշվառման առանձնահատկությունը:
ՈՒսումնառության արդյունք 11	Իմանալ վարկերի հաշվառումը
Կատարման չափանիշներ	ուսանողը կարողանում է՝ ա. ճիշտ ներկայացնել տրամադրվող վարկերի տեսակները, բ. ճիշտ ներկայացնել տրամադրված վարկերի հաշվառման առանձնահատկությունը, գ. ճիշտ ներկայացնել վարկերի դասակարգումը և պահուստների ձևավորումը, դ. ճիշտ ներկայացնել տրամադրված վարկերի դիմաց հաշվեգրվող տոկոսագումարների հաշվառումը, ե. ճիշտ ներկայացնել վարկերի մարման գրաֆիկները և դրանց համաձայն կատարված մարումների հաշվապահական հաշվառումը, գ. ճիշտ ներկայացնել չաշխատող ակտիվների հասկացությունը և այդպիսի դասված ակտիվների հաշվառման առանձնահատկությունները, անհուսալի դասված վարկերի դուրսգրման գործընթացը և դուրս գրված վարկերի հաշվառումը հետհաշվեկշուում, դուրսգրված վարկերի հաշվեկշուում վերականգնման և վարկի ամբողջովին մարման գործընթացի հաշվապահական հաշվառում, բռնագանձված գրավի հաշվառումը, ճիշտ ներկայացնել լիգինգի հաշվառումը:
ՍՈՂՈՒԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ «ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՆԵՐ EXCEL ԿԾՓ-ի ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիք	ԲԳՄ-4-09-013
Մոդուլի նպատակը	«Ֆինանսական հաշվարկներ EXCEL ԿԾՓ-ի միջավայրում» մոդուլի նպատակն է մատուցել ունկնդրին ֆինանսա - բանկային ոլորտի գործնական խնդիրների նորելավորման և լուծման մեթոդիկան EXCEL ԿԾՓ-ի միջավայրում, որին շուկայական տնտեսության պայմաններում պարտադիր պետք է տիրապետեն բոլոր գրագետ մասնագետները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ՀՕՊՀ-4-09-003 «Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ» և ԲԳՄ-4-09-003 «Ֆինանսական մաթեմատիկա» մոդուլների հմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Իմանալ EXCEL ԿԾ Փաթեթում մերմուծված ֆինանսական,

	մաթեմատիկական, վիճակագրական և տրամաբանական կատեգորիաների ֆունկցիաների կիրառումը ֆինանսական խնդիրների մոդելավորման և լուծման գործընթացում և լուծման միջնի ծրագրերի ստեղծումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է ներկայացնում ֆինանսական ֆունկցիաների դերը և նշանակությունը ֆինանսական խնդիրների լուծման ընթացքում, բ. գիտի մաթեմատիկական, վիճակագրական և տրամաբանական կատեգորիաների ֆունկցիաների կիրառման հնարավորությունները ֆինանսական խնդիրների լուծման ընթացքում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ տարրական ֆինանսական հոսքերի հաշվարկներ պարզ և բարդ տոկոսների դեպքում, եռթյամբ տարբեր տոկոսադրույթների հաշվարկներ:
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի կապիտալի աճեցման օրենքների վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկան պարզ և բարդ դրույթների դեպքում, բ. գիտի կապիտալի դիսկոնտավորման խնդիրների լուծումը EXCEL-ում, գ. գիտի անվանական, հարաբերական, հավասարեցնող և էֆեկտիվ տոկոսադրույթների հաշվարկները, դ. գիտի ֆինանսական համարժեքության սկզբունքը և անպարբերական ֆինանսական հոսքերի վերաբերյալ խնդիրների լուծման մեթոդիկան, ե. Ծիշտ է կատարում կարճաժամկետ վարկերի մարման վերաբերյալ խնդիրների լուծումը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ պարբերական ֆինանսական հոսքեր՝ ռենտավոր ամփոփուչ բնութագրիչների հաշվարկներ պարզ և բարդ տոկոսադրույթների դեպքում:
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է ներկայացնում հաստատուն ռենտավոր ամփերի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում, բ. Ծիշտ է ներկայացնում հաստատուն ռենտավոր գեղչված արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում, գ. Ծիշտ է ներկայացնում հետաձգված հաստատուն ռենտավոր ընթացիկ արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում, դ. Ծիշտ է ներկայացնում փոփոխական ռենտավոր ամեցրած արժեքի հաշվարկները տարբեր ելակետային տվյալների դեպքում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ երկարաժամկետ վարկերի հետ կապված հաշվարկներ, տարբեր եղանակներով վարկերի մարման պահպանի կազմում:
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի երկարաժամկետ վարկերի դրամահոսքային (անուխտետային) տարբեր եղանակներով մարման խնդիրների լուծման մեթոդիկան, բ. Ծիշտ է ներկայացնում հիպոթեքային վարկը, նրա մարումը և մարման պլանի կազմումը, գ. գիտի սպառողական վարկերի մարման պլանի կազմումը, դ. գիտի երկարաժամկետ վարկերի մարումը նախօրոք որոշված մեծությամբ դրամահոսքերով, ե. գիտի վարկի մարման ընթացքում պարտքի մնացողի հաշվարկը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել ֆինանսավարկային գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկներ
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի եկամտաբերության հաշվարկը էֆեկտիվ տոկոսադրույթի միջոցով, բ. գիտի բանկային գործառնությունների եկամտաբերության հաշվարկը, գ. գիտի ֆինանսական գործարքի եկամտաբերության հաշվարկը, դ. գիտի եկամտաբերության հաշվարկը շահութահարկի առկայության դեպքում:
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել ֆինանսավարկային գործառնությունների հաշվարկները սղաճի առկայության դեպքում:
Կատարման չափանիշներ	ա. Ծիշտ է ներկայացնում սղաճի տեմպի և խնդեքսի կապը ազգային արժույթի արժեգուման տեմպի հետ, բ. Ծիշտ է ներկայացնում սղաճի պայմաններում ռենտավոր ապագա արժեքի հաշվարկները,

	գ. ճիշտ է ներկայացնում վարկային գործառնությունների հաշվարկները սղածի առկայության դեպքում, դ. գիտի եկամտաբերության հաշվարկը սղածի առկայության դեպքում:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Կատարել արժեթղթերի փոխարժեքների և եկամտաբերության հաշվարկներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում պարտատոմսների փոխարժեքի և եկամտաբերության հաշվարկները, բ. ճիշտ է կատարում բաժնետոմսների հետ կապված հաշվարկները, գ. ճիշտ է կատարում մուրհակների հետ կապված հաշվարկները, դ. գիտի դյուրացիայի հաշվարկը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Իմանալ ներդրումային և լիզինգային նախագծերի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատումը
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի գուտ ընթացիկ արժեքի և եկամտաբերության ներքին դրույթի կիրառումը ներդրումանային նախագծերի վերլուծության համար, բ. գիտի գուտ ընթացիկ արժեքի և եկամտաբերության ներքին դրույթի կիրառումը լիզինգային նախագծերի վերլուծության համար:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Իմանալ Ֆինանսներում տարրեր մեջությունների միջին արժեքների հաշվարկները և այդ հաշվարկների առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի փոփոխական պարզ և բարդ դրույթների միջին արժեքի հաշվախոտ, բ. գիտի սղածի տեմպի և ազգային արժույթի արժեզրկման տեմպի միջին արժեքի հաշվարկը, գ. գիտի մեջությամբ փոփոխվող ավանդների միջին արժեքի հաշվարկը, դ. գիտի կամայական պահերի կատարված վճարումների միջին ժամկետի հաշվարկը, ե. գիտի եկամտաբերության միջին արժեքի հաշվարկը:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՇԻՎՆԵՐ ԵՎ ԴՐԱՄԱՐԿՂԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌԱԽՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մողովի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-014
Մողովի նպատակը	ՈՒսանողներին ծանոթացնել բանկային հաշիվներին, հաշիվների բացման ընթացակարգերին, բանկային հաշիվներով իրականացվող գործընթացներին և բանկային հաշիվներով բացումն ու վարումն ապահովող օրենսդրական դաշտին, բանկերում դրանքը կարգավորելու համար կամաց առաջնային գործառնությունների վերջիններիս իրականացման սխեմաներին, դրամարկղային գործառնությունների և ներբանկային գործառների իրականացման ժամանակակից օգտագործվող փաստաթղթերի օրինակելի ձևերին:
Մողովի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-007 «ՀՀ քաղաքացիական իրավունք», ԲԳՄ-4-09-006 «ՀՀ քանի օրենսդրություն», ԲԳՄ-4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ» մողովների իմացություն:
Մողովի գնահատման կարգը	Մողովի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Իմանալ բանկային հաշիվները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բանկային հաշվի հասկացությունը, կիրառման անհրաժեշտությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում բանկային հաշվի պայմանագրի կնքման գործընթացը, բանկի և հաճախորդների իրավունքները և պարտականությունները՝ բանկային հաշիվների սպասարկման տեսանկյունից:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Ներկայացնել թղթակցային հաշիվները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում թղթակցային հարաբերությունների հաստատման անհրաժեշտությունը, թղթակցային հաշիվների տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում թղթակցային հաշիվների բացման գործընթացի նկարագրությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հաշիվների բացման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ներկայացնել դրամարկղային գործառնությունները

Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերում կանխիկ դրանով կատարվող գործառնությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության դրամի վճարունակության հատկանիշները, բանկերում Հայաստանի Հանրապետության դրամանիշերի փոխանակումը, Կենտրոնական բանկում դրամանիշերը փորձաքննության ընդունելը և փոխանակելը, գ. ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության թղթադրամների և մետաղադրամների փաթեթավորումը, բանկերում կանխիկ դրամի վերահաշվման ժամանակ հայտնաբերված հաշվեխալների վերականգնման կանոնակարգումը, բանկային հաշիվներից կանխիկ դրամի դուրսգրումը, բանկերում կանխիկ դրամի ինկասացիան:
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բանկերում դրամարկղային գործառնությունների իրականացումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում դրամական միջոցների ընդունման, տարմադրման գործընթացները, դրամարկղային գործառնությունների և ներբանկային գործաքննությունների իրականացման ժամանակ օգտագործվող փաստաթղթերի օրինակելի ձևերը և դրանց ներկայացվող պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում գանձապահներին տրամադրվող սահմանաչփերը, դրամապահոցից դրամական միջոցների մուտքերը և ելքերը, ինչպես նաև «մեկ պատուհանի սկզբունքը»:
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Բնութագրել «բանկ-հաճախորդ» էլեկտրոնային վճարումների համակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում «բանկ-հաճախորդ» էլեկտրոնային վճարումների համակարգը, վերջինիս կիրառման անհրաժեշտությունը և արդյունավետությունը:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՎԱՍՂԱՅԻՆ ԵՎ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ -4-09-015
Մոդուլի նպատակը	Ծանոթացնել ուսանողին բանկերի ռազմավարական զարգացման ծրագրի հետ, տրամադրել ավանդային և վարկային գործառնությունները կանոնակարգող ՀՀ օրենսդրությամբ և ենթաօրենսդրական ակտերին, ինչպես նաև ծանոթացնել ՀՀ տարածքում գործող բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից իրականացվող վերոնշյալ գործառնությունների վերաբերյալ պրակտիկ գործընթացին, որը հնարավորություն կտա ուսանողին մասնագիտական գործունեություն իրականացնել գործող օրենսդրության և շուկայի պահանջներին համապատասխան:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-008 «Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ», ԲԳՄ-4-09-007 «ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք», ԲԳՄ-4-09-006 «ՀՀ Բանկային օրենսդրություն», ԲԳՄ-4-09-003 «Ֆինանսային մարթենտիկա» մոդուլների հմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Իմանալ բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդիհանուր տեղեկություններ ռազմավարական զարգացման ծրագրի վերաբերյալ, բ. ճիշտ է սահմանում ռազմավարական զարգացման ծրագրի հիմնադրույթների և կառուցվածքը:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ավանդային գործառնությունների էությունը և օրենսդրական կարգավորումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ավանդային գործառնությունների էությունը, բ. ճիշտ է սահմանում ավանդային գործառնությունները կանոնակարգող օրենսդրությունը, մասնավորապես՝ ՀՀ Քաղաքացիական օրենսդրի համապատասխան հոդվածները և ՀՀ օրենքը բանկային ավանդների ներգրավման մասին:
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Իմանալ ավանդային գործառնությունների իրականացման փուլերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում ավանդային գործառնությունների իրականացման փուլերը,

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում պրակտիկ գիտելիքների ավանդների ներգրավման, սպասարկման և մարման վերաբերյալ, գ. ճիշտ է մեկնաբանում ավանդային պայմանագրերի դրույթները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4 Կատարման չափանիշներ	Ինանալ ավանդների երաշխավորման համակարգը
	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր տեղեկությունների ավանդների երաշխավորման համակարգի վերաբերյալ, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ օրենքը ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդները երաշխավորելու մասին:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5 Կատարման չափանիշներ	Ինանալ վարկային գործառնությունների էությունը և օրենսդրական կարգավորումը
	<p>ա. գիտի վարկերի տեսակները, սկզբունքները, բ. գիտի վարկային գործառնությունները կանոնակարգող օրենսդրությունը, մասնավորապես՝ ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգիրը (փոխառություն, վարկ, լիզինգ, ֆակտորինգ) և ՀՀ օրենքը սպառողական կրեդիտավորման մասին:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6 Կատարման չափանիշներ	Ինանա վարկային գործառնությունների իրականացման փուլերը
	<p>ա. գիտի վարկային գործառնությունների իրականացման փուլերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վարկերի տրամադրման, սպասարկման և մարման գործընթացների վերաբերյալ պրակտիկ գիտելիքները, գ. ճիշտ է ներկայացնում վարկավորման կարգի հիմնադրույթները, դ. ճիշտ է մեկնաբանում վարկային պայմանագրերի դրույթները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7 Կատարման չափանիշներ	Ինանա վարկերի մոնիթորինգ և վերահսկման ընթացակարգեր
	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վարկերի մոնիթորինգի ընթացակարգը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վարկերի վերահսկման պրակտիկ մեխանիզմները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8 Կատարման չափանիշներ	Ինանա վարկային ռեգիստրի էությունն ու գործունեության ընութագիրը
	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր տեղեկություններ վարկային բյուրոների վերաբերյալ, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգի՝ վարկային ռեգիստրի ստեղծման և վարկային ռեգիստրին ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի մասնակցության կարգը:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9 Կատարման չափանիշներ	Ինանա վարկերի դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը
	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր տեղեկություններ վարկերի դասակարգման վերաբերյալ, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դերիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգը:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 10 Կատարման չափանիշներ	Ինանալ հաճախորդի վարկունակությունը և դրա գնահատման եղանակները
	<p>ա. գիտի հաճախորդի վարկունակության չափանիշները, բ. գիտի հաճախորդի վարկունակությունը գնահատման եղանակները, գ. կարողանում է իրականացնել ֆինանսական վերլուծություն:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱԾՎԱԾՈՒԾ «ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիք	ԲԳՄ-4-09-016
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին բավարար գիտելիք արտարժութային գործառնություններ իրականացնելու, ինչպես նաև գործարքների ժամանակ տարբեր տեսակի ռիսկերից ապահովագրվելու համար: Ավարտին ուսանողը կտրհապետի արտարժութային շուկայում գործարք իրականացնելու մեթոդներին, գործարքների կնքման քայլերին, գործարքների կնքման արդունքում առաջացող արտարժութային ռիսկերի բացահայտմանն ու դրանց կառավարմանը: Կկարողանա ապահով և խելամիտ արտարժութային գործարքներ կնքել, ինչպես նաև վերլուծելով արժույթի գնի վրա ազդող գործոնները կանխորոշել հավանական փոխարժեքը:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ

Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ», ԲԳՄ-4-09-011 «Բանկային գործի հիմունքներ» և ԲԳՄ-4-09-010 «Մարեմատիկական հաշվարկների հիմունքներ» մոդուլների հմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Ծանոթանալ արտարժության գործառնություններին և փոխարժեքին Կատարման չափանիշներ
	ա. ճիշտ է ներկայացնում արժույթի և փոխարժեքի հասկացությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում փոխարժեքի ձևավորմը, մեկնաբանում արժեզրկման պատճառները և գիտի դրանց չափման ձևերը, գ. ճիշտ է դասակարգում արժույթները և համեմատում դրանք:
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Իմանալ արժութային շուկան, կառուցվածքը և մասմակիցները
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի շուկայի նշանակությունը, նրա կառուցվածքը և դերը առօրյա կյանքում, բ. ճիշտ է ներկայացնում շուկայի մասնակիցներն և նրանց գործունեության առանձնահատկություններն ու տարբերությունները:
ՈՒսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արժութային առևտուր: Դիմնական հասկացությունները և տեխնիկան
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գիմ հասկացությունը և ցույց է տալիս դրա ձևավորման ընթացքը առաջարկի և պահանջարկի կորերի միջոցով, բ. գիտի կրոս փոխարժեքը, առքի և վաճառքի գների ձևավորման մեխանիզմը և կարողանում է կատարել հաշվարկներ, գ. ճիշտ է ներկայացնում արժիտության հասկացությունը, դերն ու նշանակությունը արժութային շուկայում:
ՈՒսումնառության արդյունք 4	Ծանոթանալ արժութային դիրքին, գործառնությունների հաշվեգործառնական մեթոդներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արժութային դիրք հասկացությունը, նրա ձևերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում արժութային ռիսկը, նրա առաջացման պատճառների և ռիսկերը զսպելու գործիքները: Գիտի բանկերում արտարժութային ռիսկի կարգավորումը դիրքերի միջոցով, գ. ճիշտ է ներկայացնում Սփոր ու Ֆորվարդ գործառնությունները և հաշվանացման առանձնահատկությունները:
ՈՒսումնառության արդյունք 5	Ծանոթանալ արտարժութային ածանցյալներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆորվարդային գործանությունները որպես արժութային ռիսկից ապահովագրում, գիտի դրաները և ձևերի առանձնահատկությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ֆորվարդը ոչ միայն որպես ռիսկից ապահովագրում այլ նաև շահույթ ստանալու մեթոդ, գ. գիտի տարբեր արժույթների սփոր փոխարժեքները տարբեր երկրներում և այդ երկրներում ավանդային տոկոսադրույթները կարողանում է հաշվել այդ երկրներում ֆորվարդային փոխարժեքները:
ՈՒսումնառության արդյունք 6	Ծանոթանալ արժութային շուկայի վերլուծության մեթոդներին և ֆունդամենտալ վերլուծությանը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում շուկայի վերլուծության ձևերը և յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, բ. գիտի ֆունդամենտալ վերլուծությունը, պատկերացնում է փոխարժեքի վրա ազդող յուրաքանչյուր գործոնի ազդեցության ուղղությունը:
ՈՒսումնառության արդյունք 7	Ծանոթանալ տեխնիկական վերլուծությանը
Կատարման չափանիշներ	ուսանողը՝ ա. գիտի տեխնիկական վերլուծությունը, գիտի թե ինչպես է գների դիմանիկայի վերլուծությունը օգնում կանխորշել փոխարժեքը, բ. ճիշտ է ներկայացնում փոխարժեքի դիմանիկան պատկերող հանրահայտ ճապոնական մոմիկների կիրառությունը և հասկանում դրանցով ստացվող գրաֆիկի մեկնաբանությունները: ճապոնական մոմիկների միջոցով կանխորշում փոխարժեքը,

	<p>գ. գիտի գների դիմանիկան և փոփոխման միտումները տրենդների միջոցով, որոնց օգնությամբ հնարավոր է պարզել գնի ուղղության փոփոխման միտումները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում հոգեբանական և վիճակագրական վերլուծությունների կարևորությունը արտարժութային շուկաներում գործարքների կնքման ժամանակ:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 8	Ծանոթանալ արժութային գործառնությունների մարտավարության ընտրությանը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. գիտի արտարժութային շուկա մտնելու և շուկայից դուրս գալու շահութաբեր կետերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում որոշակի ապահովագրումներ գների կանխատեսված մակարդակից շեղվելու դեպքում վճասները մինիմումին հասցնելու գործընթացը,</p> <p>գ. տիրապետում է կապիտալի կառվարմանը արժութային գործառնությունների իրականացման ժամանակ:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 9	Ծանոթանալ վճարային հաշվեկշիռն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում վճարային հաշվեկշիռը, որպես արտարժութային հոսքերի աղյուսակ,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վճարային հաշվեկշիռ կազմման հիմնական սկզբունքները:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 10	Իմանալ արժութային առևտուրի կազմակերպումը: Դիլինգ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում արտարժութային գործարքների կնքման ժամանակ իրականացվող քայլերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում պայմանագրային ռիսկերի բացահայտումը և դրանց կառավարումը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում արտարժութային շուկայում գործելու նորմերի և վարքագիր կանոնակարգերը:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 11	Ծանոթանալ արժութային քաղաքականությանը և ռեժիմներին: ՀՀ արժութային շուկային
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում արժութային ռեժիմների պատմական զարգացումը,</p> <p>բ. գիտի արժութային ռեժիմների տեսակները և դրանց համեմատական առ ավելություններ:</p>
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՐԺԵԹՈԹԵՐՈՎ ԳՈՐԾԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-017
Մոդուլի նպատակը	Տրամադրել ուսանողին արժեթղթերով իրականացվող գործառնությունների վերաբերյալ գիտելիքներ, որը հնարավորություն կտա ուսանողին հաճապատասխան մասնագիտական գործունեություն իրականացնել, պահպանելով ՀՀ օրենսդրության պահանջները և միջազգային պրակտիկայում կիրառվող մոտեցումները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ», ԲԳՄ-4-09-010 «Քանկային գործի հիմունքներ» մոդուլների իմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիձների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒսումնառության արդյունք 1	Իմանալ արժեթղթերի շուկան, արժեթղթերի շուկայի գործառույթները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնորոշում արժեթղթերի շուկայի հասկացությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է բնորոշում արժեթղթերի շուկայի գործառույթները,</p> <p>գ. ճիշտ է սահմանում արժեթղթերի շուկայի բաղկացուցիչները,</p> <p>դ. ճիշտ է բնորոշում արժեթղթերի շուկայի հիմնական մասնակիցներին:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 2	Իմանալ արժեթղթի ծագման տնտեսագիտական և իրավական հիմունքները, արժեթղթերի դասակարգումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնորոշում արժեթղթը հասկացությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է սահմանում փաստաթորային, ոչ փաստաթորային, անվանական, ըստ ներկայացնողի և օրդերային արժեթղթերը,</p> <p>գ. ճիշտ է բնորոշում հիմնական, առաջնային և ածանցյալ արժեթղթերը, արժեթղթերի ժամկետային, տարածական և շուկայական առանձնահատկությունները,</p>

	դ. ճիշտ է բնորոշում արժեքությունը տեսակները՝ ըստ տնտեսական էության:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Ինանալ բաժնային արժեքությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնութագրում բաժնետոմս հասկացությունը, բաժնետոմսերի հատկությունները, բաժնետոմս թողարկողի հետաքրքրությունը, բաժնետոմսում ներդրողի հետաքրքրությունը, հասարակ և արտոնյալ բաժնետոմսեր,</p> <p>բ. ճիշտ է իրականացնում բաժնետոմսերի միաձուլումը և տրոհումը,</p> <p>գ. ճիշտ է իրականացնում կորպորատիվ գործառնություններ հաստատագրված և փոփոխական շահաբաժնով, կուտակման, փոխարկելի, վարանտով և վերադարձելի արտբաժնետոմսերով,</p> <p>հ. ճիշտ է հաշվարկում և ձևակերպում շահութաբաժինները,</p> <p>ե. ճիշտ է բնորոշում բաժնետոմսերի անվանական, էմիսիոն, շուկայական արժեքների, ինչպես նաև արժեքային այլ ցուցանիշների ձևակերպման հիմունքները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Ինանալ պարտքային արժեքությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնութագրում պարտատոմս հասկացությունը և տարբերակում պարտատոմսերը ըստ դասակարգման,</p> <p>բ. գիտի պարտատոմսերի արժեքային գնահատումը և ճիշտ է հաշվարկում պարտատոմսերի եկամտաբերությունը) ճիշտ է բնորոշում Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեքությունի շուկայի գործունեության իրավական, տնտեսագիտական և կազմակերպչական հիմունքները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Ինանալ օրիերային արժեքությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնութագրում օրիերային արժեքուղթ և մուրիակ հասկացությունները, ինչպես նաև մուրիակների շրջանառությունը,</p> <p>բ. գիտի մուրիակներով գործառնությունները,</p> <p>գ. գիտի մուրիակային հարաբերություններում ընդգրկված անձանց իրավունքները և պարտավորությունները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ինանալ այլ արժեքությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է դասակարգում այլ պարտքային, վճարային և տիտղոսային արժեքությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է բնորոշում Հայաստանի Հանրապետությունում և միջազգային առևտորային կիրառվող այլ արժեքությունի ճանաչման առանձնահատկությունները:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Ինանալ ժամկետային գործիքների շուկան (դերիվատիվների շուկա)
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնորոշում ժամկետային շուկայի հասկացությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է բնորոշում ժամկետային շուկայի գործառնությունները,</p> <p>գ. գիտի ժամկետային շուկայի բաղկացուցիչները,</p> <p>դ. ճիշտ է բնորոշում ժամկետային շուկայի հիմնական մասնակիցներին:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Ինանալ ածանցյալ արժեքություն (դերիվատիվներ)
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնորոշում ածանցյալ արժեքությունի (դերիվատիվների) հասկացությունը և դասակարգում ածանցյալ արժեքությունը,</p> <p>բ. կարողանում է իրականացնել գործառնություններ ֆորվարդային պայմանագրերով,</p> <p>գ. կարողանում է իրականացնել գործառնություններ ֆյուչերսներով,</p> <p>դ. կարողանում է իրականացնել գործառնություններ օպցիոններով:</p>
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Ինանալ արժեքությունի շուկայի մասնագիտացված մասնակիցները և ենթակառուցվածքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնորոշում անդերայինգի հասկացությունը, փուլերը և տեսակները,</p> <p>բ. ճիշտ է բնութագրում արժեքությունի շուկայում բանկերի գործունեության առանձնահատկություններ,</p> <p>գ. ճիշտ է բնորոշում ֆոնդային բորսայի, արտաքրոսայական կազմակերպված շուկաների և դեպոզիտարիայի գործառնությունները:</p>

ՍՊՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՆՈՒՄԸ «ՎԵՐԱԿԱՐԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»

Մոդուլի դասիքը	ԲԳՄ- 4-09-018
----------------	---------------

Մոդուլի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել վճարահաշվարկային համակարգերին, վճարահաշվարկային համակարգի դերին բանկային ոլորտում: Դասընթացում կմերկայացվեն վճարահաշվարկային համակարգի ստեղծման պատմությունն ու կիրառվող հիմնական հասկացությունները, Հայաստանի Հանրապետության գործող վճարահաշվարկային համակարգը և վերջինիս զարգացման միտումները: Ներկայացվելու է նաև կենտրոնական բանկի և առևտրային բանկերի դերը վճարահաշվարկային բնագավառում, վճարահաշվարկային համակարգի ազդեցությունը տնտեսության վրա: Ուսանողները կծանոթանան վճարային գործիքներին, վճարային գործիքների շարժն ապահովող բանկային գործընթացներին և միջբանկային էլեկտրոնային փոխանցումների համակարգերին, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերում առկա ռիսկերին և դրանց կանխարգելման միջոցառումներին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	ԲԳՄ-4-09-010 «Բանկային գործի հիմունքներ», ԲԳՄ-4-09-006 «ՀՀ բանկային օրենսդրություն», ԲԳՄ-4-09-001 «Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ» մոդուլների իմացություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վճարահաշվարկային համակարգը, վճարահաշվարկային համակարգի դերը երկրի տնտեսության մեջ: ՀՀ վճարահաշվարկային համակարգի զարգացման փուլերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վճարահաշվարկային համակարգի հասկացությունը և գիտի վճարահաշվարկային համակարգի տարրերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վճարահաշվարկային համակարգի դերը երկրի տնտեսության մեջ, գ. ճիշտ է ներկայացնում վճարահաշվարկային համակարգի ձևավորումը և զարգացման փուլերը ՀՀ-ում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ դրամավարկային քաղաքականության հարցերը և վճարահաշվարկային համակարգի կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի հիմնական գործառույթները վճարահաշվարկային համակարգում, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի դրամավարկային քաղաքականության էությունն ու նպատակը, գ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ կենտրոնական բանկի դրամավարկային քաղաքականության անուղղակի գործիքները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ծանոթանալ բանկային հաշիվների հետ
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում «բանկային հաշիվ» հասկացությունը և ներկայացնում բանկային հաշիվների տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ-ում հաշվեհամարների կողավորման կարգը, նպատակը և սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ վճարման կանխիկ և անկանխիկ գործիքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ-ում և միջազգային պրակտիկայում կիրառվող վճարման կանխիկ և անկանխիկ գործիքները, բ. ճիշտ է ներկայացնում վճարման հանձնարարական գործիքը, վերջինիս կիրառությունը, մասնակիցներին, վճարման հանձնարարականի պարտադիր և ոչ պարտադիր լրացման դաշտերը, վճարման հանձնարարականը չեղյալ համարելու հանձնարարականը (պարտադիր և չո՛չ պարտադիր լրացման դաշտերը) «Վճարման հանձնարարականի մասին» ՀՀ օրենքը, ՀՀ տարածքում վճարման հանձնարարականներով միջոցների փոխանցումների կատարման առավելագույն ժամկետները, գ. ճիշտ է ներկայացնում պարբերաբար վճարումների հանձնարարական գործիքը, վերջինիս առանձնահատկությունները, կիրառությունը, պարբերաբար վճարումների հանձնարարականի պայմանների փոփոխումը կամ հետ կանչումը, պարբերաբար վճարումների հանձնարարականի և պարբերաբար վճարումների հանձնարարականի փոփոխման կամ չեղյալ համարելու

	հանձնարարականի պարտադիր լրացման վավերապայմանները, դ. ճիշտ է ներկայացնում վճարման պահանջագիր գործիքը, վերջինիս առանձնահատկությունները, կիրառությունը, վճարման պահանջագրի պարտադիր լրացման վավերապայմանները, ե. ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի դեբետագրման գործիքը, վերջինիս առանձնահատկությունները, կիրառությունը, զ. ճիշտ է սահմառն չեկերը, չեկերի տեսակները, չեկերի դուրս գրումը և վճարման ներկայացնելը, սերտիֆիկացված չեկերը և ճանապարհային չեկերը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Ծանոթանալ մուրհակի տեսակներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մուրհակները, վերջիններիս առանձնահատկությունները, կիրառությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում մուրհակների տեսակները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Ծանոթանալ պլաստիկ քարտերի տեսակներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պլաստիկ քարտերի տեսակները, կիրառությունը, բ. գիտի սահմանել պլաստիկ քարտերով իրականացվող գործառնությունների պրոցեսինգը (ավտորիզացիա, տրանզակցիա), գ. ճիշտ է ներկայացնում բանկոմատների, POS տերմինալների տեղադրման և շահագործման գործընթացները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Ծանոթանալ միջազգային առևտրային պայմանագրերի (ՄԱՊ) ձևերին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՄԱՊ-ի կառուցվածքը և ՄԱՊ-ում ներառվող հիմնական կետերը, բ. գիտի առարման բազմային պայմանները, գ. ճիշտ է ներկայացնում «Միջազգային առևտրային պայմաններ» (INCOTERMS), դ. ճիշտ է ներկայացնում վճարման եղանակները միջազգային առևտրում, ե. գիտի առևտրային և ֆինանսական փաստաթղթերի տեսակները, կիրառման ոլորտները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Իմանալ ինկասոյի տեսակները և իրականացման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ինկասոյի առանձնահատկությունները, կիրառությունը, ինկասոյի տեսակները, բ. գիտի կիրառվող վճարման իրահանգները ինկասոյի հանձնարարագործում, գ. ճիշտ է ներկայացնում զուտ և փաստաթղթային ինկասոյի իրականացման գործընթացները (սխեմատիկ տեսքով):
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 9	Ծանոթանալ ակրեդիտիվի տեսակներին և իրականացման գործընթացներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ակրեդիտիվի առանձնահատկությունները, կիրառությունը, ակրեդիտիվի տեսակները, բ. գիտի կիրառվող վճարման իրահանգները ակրեդիտիվի հանձնարարագործում, գ. ճիշտ է ներկայացնում փաստաթղթային ակրեդիտիվի իրականացման գործընթացը (սխեմատիկ տեսքով), դ. ճիշտ է ներկայացնում փոխանցելի և հանդիպակաց ակրեդիտիվների իրականացման գործընթացները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 10	Ծանոթանալ երաշխիքի տեսակներին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ներկայացնել երաշխիքի տրամադրման նպատակը, երաշխիքային գործարքների մասնակիցները, բ. գիտի երաշխիքների տեսակները և դրանց առանձնահատկությունները:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 11	Կատարել հաշվարկներ և ծանոթանալ դրանց իմանական ձևերին
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հաշվարկների իրականացման ձևերը, դրանց առավելություններն ու թերությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում թիրինգային համակարգ հասկացությունը և ՀՀ թիրինգային պայտահան գործունեությունը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 12	Ծանոթանալ վճարահաշվարկային համակարգում առկա ռիսկերին
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի վճարահաշվարկային համակարգում առկա ռիսկերի տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում վճարահաշվարկային համակարգում առկա

	ոիսկերի նվազեցման ուղղված միջոցառումները:	
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 13	Ծանոթանալ պետական արժեքորերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ:	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ պետական արժեքորերի ծեռք բերումը և հաշվառման իրականացումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ պետական արժեքորերի վաճառքը առաջնային և երկրորդային շուկաներում:	
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 14	Ծանոթանալ միջազգային վճարային համակարգերի հետ Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ գործող միջազգային վճարային համակարգերը, վերջիններիս անդամակցության գործընթացը, բ. ճիշտ է ներկայացնում „SWIFT“ միջազգային փոխանցումների համակարգը, հնարավորությունները, իրականացվող գործառնությունների ցանկը:
ՄՐՊՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՎԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ՝ “ՀԾ-ԲԱՆԿ” ՀԱՄԱԿԱՐԳ»		
Մոդուլի դասիչը	ԲԳՄ-4-09-019	
Մոդուլի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել բանկային համակարգի ավտոմատացման համար կիրառվող ծրագրային փաթեթի՝ «ՀԾ-ԲԱՆԿ» համակարգին, բացահայտել կիրառման եղանակներն ու առանձնահատկությունները:	
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ	
Մուտքային պահանջմները	ԲԳՄ-4-09-006 «ՀՀ բանկային օրենսդրություն», ԲԳՄ-4-09-010 «Բանկային գործի հիմունքներ», ԲԳՄ-4-09-008 «Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ», ԲԳՄ-4-09-013 «Ֆինանսական հաշվարկներ EXCEL ԿԾՓ-ի միջավայրում» մոդուլների հմացություն:	
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:	
	Ծանոթանալ «ՀԾ-ԲԱՆԿ» համակարգի նախնական նկարագրությանը	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բանկային համակարգում օգտագործվող ծրագրային փաթեթները, կիրառման ոլորտները և օգտագործման անհրաժեշտությունը, բ. ճիշտ է տիրապետում ծրագրի մեջուներից օգտվելու հմտություններին, գ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմատացված աշխատանքային տեղերը (ԱՀՏ) և նրա բաղկացուցիչ նասերը, դ. ճիշտ է ներկայացնում փաստաթղթաշրջանառությունը, ե. ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատուններին. Հաճախորդներ, Հաշիվներ, Ետհաշվեկշռային հաշիվներ, Հաշվային պլան, ՀՀ Բանկերի տեղեկատու, Կապակցված հաշիվներ, Ստանդարտ թրամացողներ, Վճարող/Ստացող, Ստանդարտ մեկնաբանություններ:	
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Ծանոթանալ իրավասությունների, փաստաթղթաշրջանառության և հաստատումների հետ	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում փաստաթղթաշրջանառությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում իրավասությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում գործառնական և հաշվետու ժամանակաշրջանը, դ. ճիշտ է կատարում վերստուգումները և հաստատումները:	
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Իմանալ հաճախորդի հաշվարկադրամարկղային սպասարկումը	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացում հաշիվները և կատարում աշխատանք հաշիվների հետ, բ. ճիշտ է իրականացնում հաճախորդի գրանցումը և վարումը համակարգում, գ. ճիշտ է իրականացնում հաճախորդի մուտքագրումը, դ. ճիշտ է իրականացնում աշխատանք հաճախորդի քարտի հետ:	
ՈՒԽՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Իմանալ վճարային և այլ փաստաթղթերի մասին	
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում արտարժույթի առք/վաճառք, բ. ճիշտ է կատարում դրամարկղերի ամրացում և ավելցուկի վերադարձ, գ. ճիշտ է կատարում վճարային փաստաթղթերի մուտքագրում՝ հիշարար օրդեր, կանխիկ մուտք/ելք վճարման հանձնարարական, Ետհաշվեկշռի մուտքի/ելքի օրդեր,	

	<p>դ. ճիշտ է կատարում վերստուգում, հաստատումներ, ջնջում:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 5	<p>Իմանալ ավանդային, վարկային, երաշխավորության և գրավի պայմանագրերի ստեղծումը և վարումը</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բնութագրում պայմանագրերի տիպերը, նրանց առանձնահատկությունները, էլեկտրոնային փաստաթղաշրջանառությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում աշխատանքը պայմանագրերի հետ՝ պայմանագրերի կնքում, մարումների գրաֆիկի նշանակում և վերանայում, գումարի տրամադրման և պարտքերի մարման իրականացում տոկոսների հաշվարկ և ճշգրտում, ռիսկի դասիչի մշակում, պահուստավորում և ապապահուստավորում,</p> <p>գ. ճիշտ է իրականացնում դադարեցումը և փակումը:</p>
ՈՒսումնառության արդյունք 6	<p>Իմանալ աշխատել թրապանակների և ներքին հաշվետվությունների հետ</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կազմում հաշվետվությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է իրականացնում ընդհանուր դիտում,</p> <p>գ. ճիշտ է կազմում տեղեկանքները,</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում հաշվի քաղվածք, մնացորդ և շրջանառություն,</p> <p>ե. ճիշտ է իրականացնում գործողությունների, կԲ փոխարժեքների, և դիլինգային փոխարժեքների ամփոփումը,</p> <p>զ. ճիշտ է իրականացնում թրապանակների ֆիլտրելն ու պրոյեկտավորելը, դիտելու ձևերը, տվյալների փնտրումը, տողերի արտահանումը Excel:</p>

Աղյուսակ 3

Միջին մասնագիտական կրթության 0604 «Բանկային գործ» մասնագիտության օրինակելի ուսումնական պլան

N	Դասընթացներ, առարկաներ և մոդուլներ	Ծաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապնւմներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավորվող վորտուրին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԽԱՍԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2	Ուսուց լեզու		108	72	1
3	Օտար լեզու		108	72	1
4	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		80	54	1
5	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
6	Պատմություն		80	54	1
7	Ֆիզիկական կուլտուրա		114	114	1,2
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	652	474	
	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
2	Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		27	18	1
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	81	54	
	ԱՌԱՆՑՐԱՅԻՆ ՇՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1	Հաղորդակցման հմտություններ		108	72	1
2	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		27	18	1
3	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		108	72	1
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	243	162	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Տնտեսագիտության տեսության հիմունքներ		135	90	1
2	Մասնագիտական անզերեն		108	72	2
3	Ֆինանսային մաթեմատիկա		162	108	1,2
4	Վիճակագրության հիմունքներ		54	36	2
5	ՀՀ հարկային օրենսդրություն		54	36	2
6	ՀՀ քանկային օրենսդրություն		108	72	1,2
7	ՀՀ քաղաքացիական իրավունք		80	54	1
8	Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ		108	72	1
9	Բանկային մարքեթինգ		54	36	1
10	Մաթեմատիկական հաշվարկների հիմունքներ		54	36	1
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	917	612	
	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Բանկային գործի հիմունքներ		135	90	1
2	Հաշվապահական հաշվառման բանկերում		162	108	1,2
3	Ֆինանսական հաշվարկներ EXCEL ԿԾՓ-ի միջավայրում		108	72	2
4	Բանկային հաշիվներ և դրամարկղային գործառնություններ		54	36	2
5	Ավանդային և վարկային գործառնություններ		108	72	2
6	Արտարժութային գործառնություններ		80	54	2
7	Արժեքթերով գործառնություններ		108	72	2
8	Վճարահաշվարկային համակարգեր		108	72	2
9	Բանկային համակարգչային ծրագրեր		108	72	2
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	971	648	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		99	66	2
	ՊԱՅՈՒՄԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		54	36	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	57	3204	2052
	ԽՈՐՀՐԴԱՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		200	200	
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՊԱՐԿԱՆՆԵՐ				
	ՊՐԱԿՏԻԿԱ		15		
	ՄԻՋԱԿԱՅԱԼ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ		8		
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՍՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ		3		
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	83		